

Muzaffer İzgü

ÖKKEŞ DENİZDE

10

ÖZYÜREK

muzaffer izgü

ÖKKEŞ DENİZDE

ÖKKEŞ LUNAPARKTA
ÖKKEŞ KURT AVINDA
ÖKKEŞ BALIK AVINDA
ÖKKEŞ KAPICI
ÖKKEŞ İŞPORTACI
ÖKKEŞ BAHÇIVAN
ÖKKEŞ OTOPARKTA
ÖKKEŞ MAÇTA
ÖKKEŞ DOLMUŞÇU
ÖKKEŞ DENİZDE

Nuruosmaniye Cad. 17
Cağaloğlu - İstanbul
Tlf.: 0.212. 513 64 17
Faks : 0.212. 520 22 8
www.ozyurekyayinevi.com

Muzaffer İzgü

Ökkeş Denizde

Ökkeş Serisi: 10

ISBN: 978-975-476-061-6

Sertifika No: 12459

© Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

34. Baskı: İstanbul, 2013

Kapak: Süleyman Özkonuk

İç resimler: Bora Özen

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık Çiftelavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi

No: 8 Topkapı/İstanbul Tlf: (212) 501 97 57

Sertifika No: 12088

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
Özyürek Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.'ye aittir.

Özyürek Yayınevi

Nuruosmaniye Cad. No:8 Cıngaloğlu-İstanbul

Tlf: (0212) 513 64 17 Faks: (212) 520 22 85

www.ozyurekyayinevi.com

Muzaffer İzgü
ÖKKEŞ DENİZDE

ÖZYÜREK YAYINEVİ

MUZAFFER İZGÜ

Muzaffer İzgü, 29 Ekim 1933 günü Adana'da doğdu. Yoksul bir çocukluk geçirdi. Çeşitli işlerde çalışarak eğitimine devam edebildi. Yoksul çocukluk günlerini, sinemaya da uyarlanan "Zikkımın Kökü" adlı kitabında anlattı. Diyarbakır İlköğretmen Okulu'nu bitirdi ve 1979'da kendi isteğiyle emekli oluncaya kadar Türkçe öğretmenliği yaptı. Emekli olduktan sonra İzmir'e yerleşti ve yalnızca yazılarıyla ilgilendi.

İlk mizah yazıları Akbaba dergisinde yayımlandı. Özel tiyatrolarda, radyolarda yayımlanan oyunları ve skeçleriyle ün yaptı. İlk romanı, "Gecekondu" adlı eseridir. Toplumun aksayan yönlerini mizah öğelerinden de yararlanarak okurlarının ilgisine sundu. Bazı eserleri televizyona uyarlandı. Adı, İzmir'in Alsancak semtinde bir sokağa verilmiştir.

Ödülleri

- 1977 Nasrettin Hoca Gülmece Öykü Yarışması Üçüncülük Ödülü (*Hıdır Baba*)
- 1977 Akşehir Ulusal Gülmece Öyküsü Yarışması Üçüncülük Ödülü
- 1977 Milliyet Sanat Dergisi Gülmece Öykü Yarışması İkincilik Ödülü (*Anayasa, Hangi Anayasa*)
- 1978 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü (*Donumdaki Para*)
- 1980 Bulgaristan Altın Kirpi Ödülü (*Dayak Birincisi*)

Ökkeş de, arkadaşı Hasan da çalıştıkları minibüs sürücülerinden izin istemişlerdi. Zaten Hasan'ın çalıştığı minibüs onarımdaydı. Bisikletleri Şaban Usta'dan bir günlüğüne kiralamışlar, cumartesi akşamından almışlardı.

Şaban Usta:

"Bakın, ikinizi de tanıyorum, ama en çok Ökkeş'i tanıyorum," demişti. "Her ikiniz de bisikletlerimi pırıl pırıl geri getireceksiniz."

Ökkeş:

"Abov Şaban Usta," dedi, "bil ki bisiklet sanki kendi malımız, onlara öyle bakarız."

Şaban Usta sezmişti. Sordu:

"Yoksa çocuklar bisikletle yarın bir yere mi gideceksiniz?"

Ökkeş:

"Hıı," dedi. "Denize gideceğiz, Şaban Usta."

Şaban Usta, karayolunun çok tehlikeli olduğunu söyleyince, Ökkeş:

"Hani Şaban Usta, karayollarının kıyısında tozlu bir yol vardır ya, biz oradan gideceğiz," dedi.

"Bisikletlerimi toza bulayacaksınız, öyle mi?"

Ökkeş güldü, Şaban da güldü.

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş:

“Biz ikimiz de minibüslerde çalışıyoruz. Koskoca minibüsü pazar günleri pırıl pırıl yıkıyoruz. Yarın da bisikletleri yıkarız. Sen bile tanıyamazsın.”

Şaban Usta, bir şeyler arıyordu. Sonunda aradığını buldu.

“Alın,” dedi. “Pompa. Yolda lastiğiniz inerse şişirirsiniz...”

Şaban Usta, onlara biraz solüsyon, biraz da lastik parçası verdi.

“Ne olur ne olmaz. Patlarsa yapıştırırsınız,” dedi.

Ökkeş, araba lastiğini yapıştırmayı, ona kaynak yapmayı biliyordu, ama bisiklet lastiğinin nasıl yapıştırılacağını bilmiyordu. Şaban Usta, onlara iki demir parçası uzattı:

“Bununla dış lastiği kanırtır, içinden iç lastiği çıkarırsınız. Sonra şu zımpara kâğıdıyla patlayan yeri bir güzel silersiniz. Sonra hem yamaya, hem de patlayan yere solüsyonu sürer, biraz beklersiniz. Ondan sonra yapıştırdınız mı top gibi olur.”

Ökkeş de top gürelemesi gibi gülüverdi.

Şaban Usta sordu:

“Niye güldün Ökkeş?”

“Hiç, araba lastiği yapıştırır gibi. Yalnız onda kaynak fıs fıs! diye yanar, bunda kaynak yok...”

“Bakın,” dedi. “Pazartesi anahtarımı ve diğer şeyleri isterim. Hele pompayı yitirerseniz karışmam!”

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Kendimiz yiteriz, pompayı yitirmeyiz," dedi.

"Çocuklar, kendi gençliğimi, kendi çocukluğumu anımsadım. Ben de sizin gibi bisikleti çok severdim. Onun için bisiklet onarıcısı oldum ya. Her pazar bisikletimle bir yere giderdim. Bazen bir su kıyısına, bazen bir dağ yamacına."

Şaban Usta, Ökkeş, Hasan, birlikte güldüler.

Şaban Usta:

"Bakın, şu kırmızı bisikletin dinamosu ve lambası var, geç kalırsanız ışığından yararlanabilirsiniz."

Ökkeş:

"Yoo Şaban Usta, karanlığa kalmayız."

"Siz bilirsiniz."

Ökkeş oradan yağdanlığı aldı. İki bisikleti de bir güzel yağladı. Zincirleri, bilyeleri yağlanınca bisiklet cırcırböceği gibi cırr cırr! diye ötmeye başladı.

Ökkeş sordu:

"Bu niye cırr cırr! diye ötüyor biliyor musun Hasan?"

"Niye ötüyor?"

"Haydi durma, bin seni uçurayım, diyor."

Bu sözü Şaban Usta duyunca:

"Yoo, çocuklar," dedi. "Bisiklet uçmak için yapılmamıştır, bir yerden bir yere gitmek için yapılmıştır. Bisiklet hızlı sürülmez. Sonra bir frenin tutmaz, köşeden bir araba çıkar, altında kalırsınız."

Ökkeş:

"Yok ustacığım, ben şaka ediyorum," dedi. "Hiç hızlı sürer miyiz?"

ÖKKEŞ DENİZDE

Sarı bisikleti Hasan istemişti... Kırmızı bisikleti de Ökkeş aldı.

Pedallara bastılar. Bisiklete binmenin sevinciyle Şaban Usta'ya "Hoşça kal" demeyi unutmuşlardı. Ökkeş anımsattı, geri döndüler.

"Allahaismarladık Şaban Usta," dediler.

Şaban Usta:

"Güle güle," dedi. "Bisikletlere sahip olun."

İkisi birden bağırıldılar:

"Merak etme!"

Uff ne güzel kayıyor bisikletler. İki pedal çeviriyorlar, sonra bırakıyorlardı. Bisiklet sanki kendi kendine gidiyordu. İkisinin üzerinde de zil vardı, ama ikisi de ayrı sestten öttürüyordu.

Ökkeş:

"Şaban Usta, bisikletlerine iyi bakıyor," dedi.

Hasan:

"Hı," dedi. "Direksiyonları çok yumuşak. Bir keresinde ben bir bisiklete binmiştim, direksiyonu öyle sertti ki, döndürmek için çekiç vurmam gerekti."

Ökkeş de:

"Ben de bir keresinde öyle bir bisiklete binmiştim. Direksiyonu çevireceğim derken kolum kopuyordu. Neredeyse bisikletin üzerinde köşeyi dönerken, oradan emminin birine, 'Gel emmi bisikletin direksiyonunu çevir, diyecektim.'"

Denizin kıyısından ilerliyorlardı. Kıyıda, kayıklar, balıkçılar vardı.

Hasan:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Eve gecikirsek lambayı yakarız,” dedi.

Ökkeş kaldırıma yanaştı, durdu. Hasan da onun az ilerisinde durdu:

“Ne oldu, bir şey mi oldu?” diye sordu.

Ökkeş:

“Yooo,” dedi. “Deneyelim bakalım, yanacak mı?”

Ökkeş, dinamonun kulağına bastırды, bisikletin üzerine çıktı. Lambanın da düğmesini kıvırdı, bağırdı:

“Bak Hasan yanıyor mu?”

Hasan öyle bir:

“Yanıyooor,” diye bağırdı ki, oradan geçmekte olan bir adam, kendinin bir yanının yandığını sanarak, önüne ardına baktı. Sonra Ökkeş’e sordu:

“Neresi yanıyor?”

Ökkeş eliyle bisikletinin lambasını gösterdi:

“Ahacık emmi bu yanıyor.”

“Hay Allah iyiliğınızı versin çocuklar, ben de sandım ki bir yerim yanıyor.”

Ökkeş ve Hasan güldüler.

Gerçi kondularının olduğu yere dek sokak lambaları vardı, ama bisikletin ışığının yanması onlara ayrı bir güven, ayrı bir tat vermişti. Ökkeş, dinamonun kulağına bastı, ışığı söndü... İkisi de ısıklık çalmaya başladılar. Biraz öne Hasan geçiyor. Bazen geride kalan Ökkeş, Hasan’ın önüne geçiyordu.

Ökkeş:

“Bu bisikletler ucuz mu? Birer tane almalıyız.”

Hasan:

“Çok pahalı,” dedi.

Ökkeş içini çekti:

“Daha evimiz bile yok.”

Ökkeş’in babası ev yapmaktan söz ediyordu. Bir odacık yetermiş. Zaten şimdiki evleri de bir oda değil mi? Yetiyor işte. Ökkeş bazen, içinden, “İki odalı evimiz olsa, içinde bir de yıkanacak yeri olsa...” diyordu...

Ökkeş banyosunu leğende yapıyordu. Ninesi suyu ısıttıktan sonra kovaya koyuyor, getirip leğenin yanına bırakıyordu.

“Haydi Ökkeş yavrum,” diyordu.

Ökkeş soyunuyor, leğenin içine giriyor, yıkanıyordu. Kışın soğuklarda çok üşüyordu. Şöyle ufacık bir banyosu olsa, içinde bir su ısıtan sobası olsa, Ökkeş içine girse, bir kova değil, kova kova dökse... İyi ama su nerede?

Hasan ne düşündüğünü sordu.

“Banyoyu düşünüyorum...”

“Haa, yarın denizde çimeceğimizi mi?”

Ökkeş birden denizi düşünmeye başladı. Köydeyken çayda, değirmen yalağında yüzmeyi öğrenmişti. Köyde, yazın sıcaklarda tüm çocuklar bir araya gelirler, oynarlarken içlerinden biri:

“Haydin çayaaa!” diye bağırdı mıydı, sanki hepsini birden arı sokmuş gibi koşuşmaya başlardı. Çoğu zaman Ökkeş birinci gelirdi. Ama aralarında Kadir varsa, o zaman Ökkeş ikinci gelirdi. Çünkü Ka-

ÖKKEŞ DENİZDE

dir çok hızlı koşardı.

Öyle de komikti ki koşması, Kadir bir koşmaya görsün, kocaman ayaklarının altını omuz başlarında görürdünüz. Üstelik bir de toz kaldırırdı ki koşarken, sanki koşan Kadir değil de kamyondu. Çayın, iki kaya arasındaki yüzülecek yerine varan çocuk:

"Dellooh!" der, kendini suya atardı.

Cup, cup, cup, cup... Bir anda suyun içi çocuklarla dolardı. Birbirlerinin ayağını tutan, kolunu tutan, yüzlere su atan çocuklar.

Ökkeş bu kente geleli birkaç kez denize girmişti. Denizde yüzmek, çayda yüzmekten daha kolaydı.

Hasan'a sordu:

"Sen yüzmeye biliyorsun değil mi Hasan?"

"Tabii, balık gibi yüzerim..."

Ökkeş:

"Ben balık gibi yüzemem, ama manda gibi yüzerim," dedi.

Terlemişlerdi. Ökkeş:

"Az dinlenelim mi şu kıyıda?" diye sordu.

Hasan:

"Dinlenelim," dedi.

Durdular. Bisikletlerini kaldırıma dayadılar. Kendileri de hemen kaldırımın az ötesinde banka oturdular. İki de bisikletlerine bakıyorlardı.

Bir çocuk geldi, onlara:

"Bisikletler sizin mi?" diye sordu.

Ökkeş:

"Yoo, kiralık," dedi.

ÖKKEŞ DENİZDE

"Ne iyi, benim hiç bisiklet kiralayacak param olmadı," deyince Hasan:

"Biz çalışıyoruz," dedi.

Çocuk:

"Ben de çalışıyorum, ama evde benden başka çalışan yok. Anneme ve kardeşime bakıyorum."

Ökkeş Hasan'ın, Hasan Ökkeş'in gözüne baktı. Gözleriyle anlaştılar.

Ökkeş:

"Biz biraz dinleneceğiz," dedi. "İstersen şurada binebilirsin."

Çocuk çok sevindi:

"Hangisine?" diye sordu.

Hasan:

"İstediyine bin!" dedi.

Çocuk hemen sarı bisikletin üzerine atladı. Bir iki pedalla hemen oradan uzaklaşır. Çocuğun bu kadar hızlı sürmesine ikisi de şaşırdılar. Ama az sonra, Hasan:

"Alıp gitmesin bisikleti?" dedi.

"Aboov!"

Ökkeş, "Aboov!" diye bağırır bağırılmaz, bisikletine atladı.

"Sen burada bekle, ben izleyeyim," dedi.

Köşeyi döndü. Çocuk görünürde yoktu. Ökkeş'in içine korku girdi. Şaban Usta bisikletin parasını alırdı. Bu parayı nereden vereceklerdi?

Sokağın öbür başına geldi. Orada oynamakta olan çocuklara sordu:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Buradan sarı bisikletli bir çocuk geçti mi?"

Çocuklar:

"Hı, evet," dediler.

"Ne yana gitti?"

"Şu yana."

Ökkeş, bisikletin pedallarına bastı. Götürülen bisiklet Hasan'ın bisikletiydi, ama Şaban Usta, Ökkeş'i tanıdığı için Hasan'a bisikleti kiralamıştı. Dükkânının önünde serinlemeye çalışan bir bakkala sordu. Ama bakkal sarı bisikleti de, çocuğu da görmediğini söyledi. Şimdi çocuk bisikleti getirmesse, polise gideceklerdi.

Ökkeş pofladı; içinden:

"Tuh, gitti bisiklet," dedi.

Geri döndü... Babasına, ninesine şimdi ne diyecekti? Hasan, babasına, anasına ne diyecekti? Hele hele Şaban Usta'nın yanına nasıl varacaklardı?

Ökkeş içinden:

"Suç bizim," dedi. "Hiç tanımadığımız bilmediğimiz çocuğa al bin, dedik."

Geçtiği sokaklara iyice bakıyordu. Köşe başlarında duruyor, öteki sokakların içlerine bakıyordu. Hangi sokağın içinde bir çocuk kalabalığı görse, onların yanına yaklaşıyor soruyordu. Ama hepsinden de olumsuz yanıt alıyordu.

Kim bilir, belki de çocuk Hasan'ın yanına gelmiştir, şimdi beni bekliyorlardır... Öyle değil mi ya? Az kaldı, şu köşeden çıktıktan sonra bir bakacağım ki, çocuk da, bisiklet de orada...

ÖKKEŞ DENİZDE

Ama Ökkeş'in düşündüğü gibi olmadı. Caddenin bir ucundan, Hasan'ı gördü. Ne çocuk, ne de sarı bisiklet, ikisi de yoktu.

Hasan da Ökkeş'i sabırsızlıkla bekliyordu. Onun bisikletsiz döndüğünü görünce daha karşıdan:

"Yok mu, kaçmış mı?" diye bağırdı.

Ökkeş hiç yanıt vermedi. Çocuk kaçmıştı.

Ökkeş:

"Çok aradım," dedi. "Sordum. Kimse bilmiyor. Yalnız bir çocuk gittiği yönü gösterdi."

Hasan sordu:

"Gittin mi o yöne?"

"Evet."

Konuşmadan durdular. İkisi de çocuğun yitip gittiği sokağın başına bakıyorlardı. Gün batmak üzereydi. Hasan:

"Bir de ben gideyim mi?" diye sordu.

Ökkeş:

"Sen bilirsin." dedi.

Ekledi:

"Ama bulacağını hiç sanmıyorum. Çocuk bizi iyi aldattı ve bisikleti elimizden aldı gitti."

Hasan gitmekten vazgeçti. Mırıltılı bir sesle:

"Ne yapacağız, nasıl ödeyeceğiz bisikletin parasını Şaban Usta'ya?" diye sordu.

Ökkeş içini çekti:

"Bilmiyorum," dedi. "Ama sanma bu cezayı yalnız sen çekeceksin, ben de çekeceğim."

Hasan:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Benim yüreğın acımıştı çocuğa," dedi.

Ökkeş de aynı şeyi söyledi.

Bu üzüntüyle artık yarın ne denize gidebilirlerdi, ne de bu gece gözlerine uyku girerdi. Bu bisiklet az para değildi. Hem bakalım Şaban Usta, paranın sonra verilmesine razı olur muydu? Ya Şaban Usta:

"Paramı hemen isterim!" derse?

Veya:

"Ben para mara istemem. Gidin bana aynısından bir bisiklet alın gelin!" derse?

Artık, çocuğın yitip gittiği yola da bakmıyorlardı. Umutları iyice sönmüştü. Karanlık basmıştı. Çocuk gideli neredeyse yarım saati geçiyordu. Ökkeş:

"Biz çocuğa hemen şuradan dön gel demedik ama," dedi.

Hasan da:

"Ya ya," dedi.

Sonra umutlu konuşmaya başladılar.

"Biz hemen şuradan dön gel demediğimize göre..."

"Bizi burada oturup dinleniyor sandı."

"Uzun süre dinleneceğimizi sandı."

"Onun için uzaklara gitti."

"Yani?"

"Yani az sonra gelir."

Kafalarındaki kötü düşünceleri attılar. Bir süre birbirleriyle gülerek konuştular. Ama aradan biraz daha zaman geçip de giden çocuk gelmeyince, yine konuşmaz oldular. Hatta Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Haydi karakola gidelim bari," diyecekti ki, zilin sesini tanıdılar.

Evet evet o zildi... O ses...

İşte o bisiklet...

İşte o çocuk!

İşte buraya doğru geliyor.

Hem de önünde ufacık, sarı saçlı bir kız çocuğu var.

Ökkeş'le Hasan, sevinmeye başladılar. Hatta Ökkeş, köyde oynamış oldukları oyunlardan bir tanesini, "Haydi de hop hop hop, cumburlop!" diyerek oynamaya başladı.

Adamın biri, Ökkeş'in kaldırım üzerinde hoplayıp zıpladığını, tombalıklar attığını görünce, şaşı. Hasan'a Ökkeş'i göstererek:

"Karnı falan mı ağrıyor?" diye sordu.

Hasan:

"Yooo oynuyor," dedi.

Çocuk, bisikleti eline almıştı. Bisikletin önündeki sarı saçlı kız çocuğu gülüyordu. Çocuk yolu geçip, yanlarına yaklaşıncaya:

"Kusura bakmayın," dedi. "Kardeşim çoktandır kendisini bisiklete bindirmemi isterdi..."

Küçük kız, Ökkeş'in yanına geldi.

"Sağ ol ağabey," dedi.

Çocuk da:

"Sağ olun, sağ olun," dedi.

Ökkeş ve Hasan hiçbir şey demediler. Çocuğu bayağı hırsız yerine koymuşlardı. Bu yüzden kendi-

ÖKKEŞ DENİZDE

lerine kızdılar. Oysa, çocuk söylüyordu:

“Ben burada uzun süre kalacaksınız sanmıştım.”

Ökkeş:

“Eyvah,” dedi. “Pompa yok.”

Çocuk güldü. Elini sırtına attı, yakasından çekti pompayı çıkardı.

“Düşer diye sırtıma koymuştum.”

Hasan, pompayı tekrar yerine bağladı.

Ökkeş, tanımadıkları çocuğa sordu:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Şimdi siz buradan yaya mı gideceksiniz?”

Çocuk başını salladı.

“Kardeşimin elinden tutarım, gideriz,” dedi.

Ökkeş bisikletine bindi. Hasan da bindi. Çocuğa ve kardeşine:

“Hoşça kal,” dediler.

Çocuklar da onlara:

“Güle güle,” dedi.

İkisi de pedallara bastılar. Çok ileride dönüp arkalarına baktıklarında, çocuk kız kardeşi hâlâ onlara bakıyorlardı. Hatta küçük çocukla elini kaldırıp, onları selamladı bile.

Ökkeş:

“Çocuk hakkında çok kötü düşünmüşüz,” dedi.

Hasan:

“Öyle,” diye yanıtladı. “Ben çok korkmuştum ha.”

“Ya ben... Ben senden çok korkmuştum.”

İki bisiklet yağ gibi asfaltın üzerinde kayıyordu. Akşam üzeriydi, ama hava hâlâ sıcaktı. Ökkeş de Hasan da pedallara bastıkça terliyorlardı. Arada bir pedallardan ayaklarını çekip bisikleti kendi haline bırakıyorlardı.

Ökkeş:

“Ne olur sanki hiç pedal kıvrımadan gitsek?”

Hasan güldü:

“O zaman bunun adı bisiklet değil motosiklet olur.”

“Kim bilir motosiklet ne güzeldir.”

ÖKKEŞ DENİZDE

Caddenin ışıkları olmasına karşın, Ökkeş bisikletin ışığını yakmıştı. Lambanın yanması Ökkeş'e ayrı bir mutluluk veriyordu. Kendisini minibüsün direksiyonunda sanıyordu.

"Bir de çalıştığımız minibüsteki gibi teyp olsa, hı Hasan?"

Hasan güldü. Ökkeş coşmuştu. Köyde ne denli türkü öğrenmişse, çalıştığı minibüsün teybinden ne türküler öğrenmişse art arda sıralıyordu.

Hasan:

"Teyp bozulacak Ökkeş," dedi.

Ama Ökkeş, bu sözü, "Biraz daha teybin sesini açar mısın?" diye yorumladı. Daha çok bağırmaya başladı. Gerçekten kendisini minibüste sanıyor:

"Haydi Topkapı Topkapı, bir iki, bir iki," diye bağıırıyordu.

O zaman onu Hasan uyarıyor:

"Ökkeş, minibüsün içinde değil, bisikletin üzerinde sin," diyordu. "Şimdi iki yolcu bulduğunda nereye bindireceksin?"

Ökkeş gülüyor:

"Ühüüü, bana istifçi Ökkeş derler. Bu bisiklete on kişi bindirir, burunları kanamadan Topkapı'ya götürürüm."

İkisi de bu şakaya katılarak gülüyorlardı.

Ökkeş, aynı arabalar gibi araçların yanından geçerken ışığını söndürüyordu.

Hasan'ın annesi, babası, Ökkeş'in ninesi ve babası alışkındılar. Geç kalmalarına meraklanmaz, en-

ÖKKEŞ DENİZDE

dişeye kapılmazlardı. Çünkü bazı günler çalıştıkları minibüsler, gecenin dokuzuna, onuna dek yolcu taşırlardı.

Onun için Ökkeş de, Hasan da eve geç kalmaktan korkmuyorlardı.

Kentin, iki yanı süslü dükkânlarla çevrili caddele-ri geride kalmıştı. Yavaş yavaş kentin dışına çıkıyorlardı. Bundan sonra artık toprak yol başlıyordu. Hele bu toprak yolun gecekonduların bulunduğu yama-ca çıkan bölümünde, yolda hiç lamba yoktu. Oraya vardıklarında Ökkeş:

“Ah,” dedi, “Buradan çıkmayacak, ineceksin... Bir de hızlı ineceksin ki vız! bir de yanacak ki lam-balar böyle cııız...”

Ama şimdi yokuşun başına varır varmaz, bisiklet-lerini ellerine almışlardı. Yokuşu pedala basarak çık-manın olanağı yoktu. Çünkü çok dikti. Dinamo te-kerleğe sürttüğü için yine de az bir ışık veriyordu. Ökkeş bazen, elindeki bisikletle yokuş yukarı koşu-yor, lambanın ışığını güçlendirmeye çalışıyordu.

Ökkeş bir ara:

“Yukarı çikalım, oradan salalım bisikletleri aşağı-ya,” dedi.

Gecekondular başlamıştı. Bazılarından müzik se-si geliyordu. Bazılarıysa, pazar günü bile çalıştıkları için daha şimdiden çoluk çocuk yatmışlardı. Bazı konduların önündeyse insanlar vardı. Bunlar içeride sıcaktan bunalmış kişilerdi.

ÖKKEŞ DENİZDE

Koca avluya vardılar. İki de bisikletlerini tulumbanın yanına koydular. Çocuklar tulumabaya tepesinden su koyuyor, bir yandan kolunu hızlı hızlı çekecek, yerin altındaki suyu yeryüzüne çıkarıyorlardı...

Ökkeş, tulumbanın koluna yapıştı, çekti, haş! diye ağzından su döküldü.

"Oh," dedi. "Bisikletlerimizi yıkarız."

Hasan:

"Pırıl pırıl ederiz," dedi.

Avluda oturan yaşlı bir adam:

"Kendinize mi aldınız bisikletleri?" dedi.

"Yok Sefer Emmi, kiralık," dedi Ökkeş.

"Niye kiraladınız?"

"Yarın çimmeye gideceğiz?"

"Nereye ki?" diye yaşlı adam sordu.

"Denize."

"Ah beni de götürsenize..."

Ökkeş güldü:

"Sefer Emmi bu iki kişi taşımaz. Hem sen de yaşlısın, düşersen bir yanın kırılır..."

"Aha ben desdi miyim ki kırılıyım?"

Ökkeş oracıktan bağırды:

"Neneeee, ben geldim..."

Hasan, anasına haber vermişti. Bir anda Hasan'ın kardeşleri avluya çıktılar, bisikletin başına doluştular. Her biri bisikletin bir yerini kıvırıyor, elliyordu. Her kafadan bir ses çıkıyordu:

"Anaaam döndürgeci ne pırıl pırıldır!"

"Çıncını da vaaar..."

ÖKKEŞ DENİZDE

“Abov ki lambası da var.”

Hasan'ın küçük kardeşi, bisikletin arkasındaki arkalığa çoktan binmişti bile. Bir yandan yalvarıyor, bir yandan ağlıyordu:

“Abem abem, can abem beni accık gezdir.”

Hasan:

“Karnımız aç,” dedi.

Ökkeş'in babası da çıkmıştı dışarıya. Az sonra ninesi de geldi. Ökkeş, boyuna tulumbadan çektiği suyu bisikletin üzerine döküyordu. Ninesi:

“Gel oğul, hele karnını doyur,” dedi.

Ökkeş boyuna:

“Geliyorum nene,” diyordu.

Ninesi baktı ki Ökkeş bir türlü gelip içeride pilavını yemeyecek, koca bir tabağa pilav doldurdu, tulumbanın başına getirdi. Elinde de iki kaşık vardı. Birini Hasan'a verdi, birini de Ökkeş'e verdi.

“Haydi burada yiyin oğul,” dedi.

Hasan'ın anası da iki domatesi tulumbanın suyuyla yıkadı, üzerine biraz tuz ektikten sonra onlara verdi. Avlunun bir yığın çocuğu tulumbanın başında, Ökkeş'le Hasan ortada, hepsi de bisikletlere bakıyorlardı. Ökkeş:

“Nenem ellerine sağlık, ne güzel pişirmişsin.”

“Afiyet olsun oğul, ikinize de.”

İkisi de çekile çekile buz gibi olmuş tulumbanın suyundan kana kana içtiler. Seyit Emmi de çocukların arasına katılmıştı. Çocuklar kendi aralarında, kendilerini sıraya koymuşlardı bile.

ÖKKEŞ DENİZDE

"İlkin Osman'la Hamza, sonra Cebbar'la Raziye," diyorlardı.

Seyit Emmi:

"Ben ne zaman bineceğim?" diye bağıyordu.

"Dede sen yaşlısın, binemezsin," dediklerinde kızıyordu.

Sonunda, Ökkeş'le Hasan, Seyit Emmi'ye söz verdiler:

"Tüm çocukları bindirelim, seni de bindireceğiz."

Ancak o zaman Seyit Emmi'nin sesi kesildi.

Ökkeş ve Hasan bisikletlerini yola çıkardılar. Çocukları, bir bir konduların arasında gezdiriyorlardı.

Ökkeş de Hasan da çok yorulmuşlardı. Tüm çocuklar binmiş, sıra Seyit Emmi'ye gelmişti.

Ökkeş:

"Gel bakalım Seyit Emmi," dedi.

Seyit Emmi, bir çocuk sevinciyle titreyerek Ökkeş'in yanına geldi.

"Ben köydeyken çok ata binmiştim," dedi. "Çekilin hele!"

Ökkeş ve çocuklar şaşıtlar. Hasan:

"Kendin bir başına mı bineceksin Seyit Emmi?" diye sordu.

"Hee, niye binmeyeyim ki? Attan zor değildir, benerim ben."

Ökkeş:

"Seyit Emmim," dedi. "Bisiklete binmek ata binmeye benzemez. Bir yanını kırarsın."

ÖKKEŞ DENİZDE

“Aha siz parmak kadar çocuklar biniyorsunuz da, ben kocaman herif mi binemeyeceğim?”

Ökkeş de, Hasan da şaşırıp kalmışlardı.

Ökkeş:

“Ben ilkin tutayım bari,” dedi.

Seyit Emmi ona da yanaşmadı:

“Yardımcı gerekmez,” dedi.

Bisikletin üzerine Ökkeş gibi oturdu, sonra bağırdı:

“Bunun çevirgeci nereeee?”

Ökkeş, pedalı Seyit Emmi'nin ayağının ucuna getirdi:

“Aha, ayağının dibinde,” dedi.

Hasan gösterdi:

“Şunu sıkınca, durur, frendir o...”

Tüm çocuklar gülüyorlar, Seyit Emmi'ye bakıyorlardı. Bakalım Seyit Emmi nasıl bisiklete binecekti?

Ökkeş, içinden:

“Belki de Seyit Emmi bisiklete binmesini biliyor, bize oyun yapıyor,” diye düşünüyordu.

Ama az sonra Seyit Emmi'nin oyun yapmadığı çıktı ortaya. Bisiklete binmesini bilmiyordu. Pedala basmış, didonu kazık gibi tutmuş, sonra da:

“Amanın yelli yelli gidiyor,” diye bağırarak, en sonunda da yandaki su arığının içine yuvarlanmıştı.

Çocuklar gülüşmüşler, ama Ökkeş'le Hasan korkmuşlardı. Bisikletin didonu eğrilirse, kolaydı doğrulturlardı. Ya Seyit Emmi'nin kolu ayağı eğrilirse?

Koşular. Seyit Emmi bisikletin didonundan tutmuş kaldırmaya çalışıyor, bir yandan da:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Ben bunu sürmezsem arap olayım," diyordu.

Ökkeş yalvardı:

"Bak Seyit Emmi, bak dedem," dedi, "bu ata binmeye benzemez, zordur."

"Neyi zordur ki, aha bunu kıvıracaksın, aha bunu da tutacaksın, gidecek."

Hasan:

"Ama gitmiyor, su arığına yuvarlandın."

"O ilkinde oldu, ahacık şunu eğri tuttum diye oldu. Şimdi düz tutarım, o da düz gider..."

Seyit Emmi'yi tekrar bisikletin üzerine bindirdiler. Tüm çocuklar:

"Haydi dedeee..."

"Haydi emmiii!" diye bağıyorlardı.

Geç zaman değildi, pencereler açıldı, bir yığın insan da pencerelerden Seyit Emmi'yi izliyorlardı.

Seyit Emmi bu kez didona sımsıkı yapışmıştı. Hasan, Seyit Emmi'nin ayağını pedalın üzerine oturttu:

"Tamam," dedi.

Seyit Emmi, pedala akrep ezer gibi bastı. Önce sol yana yelpек yelpек gitti, sonra sağa doğru eğildi, az sonra bisiklet altından uçtu gitti. Seyit Emmi oracığa düştü kaldı.

Çocuklar gülüyorlardı. Seyit Emmi de gülüyordu. Ama bir yandan da kendi kendine kızıyordu.

"El kadar bebeler biner de ben niye binmeyim?"

"Seyit Emmi, yarın seni gündüz gözüyle bindirsek ya," dedi Ökkeş.

ÖKKEŞ DENİZDE

"lıh olmaz. Ben buna bu gece binmezsem gözümeye uyku girmez."

Orada, Seyit Emmi'nin çok inatçı olduğunu ta köyünden bilenler vardı. Talip Emmi onu anlatıyordu.

"Bu var ya bu Seyit, öyle aksidir ki... Bir kezinde inat etti, civciv çıkardı..."

Çocukların tümü gözlerini iri iri açarak Talip Emmi'ye baktılar:

"Nasıl?" diye sordular.

"Şöyle, bizim köyde bir Yakup vardı, onunla inat etti. O, dedi ki çıkaramazsın, aha bu dedi ki çıkarırım. Sonra da iş bir çuval buğdaya inada bindi. Seyit civcivi çıkarırsa Yakup ona bir çuval buğday verecek, yok çıkaramazsa Seyit ona bir çuval buğday verecek... İşte bu Seyit hemen o gün bir yumurta aldı, kattı koynuna... O yumurtayla tastamam yirmi bir gün yattı kalktı, ama yumurtayı kırmadı..."

Çocuklar şaşkınlıkla Talip Emmi'yi dinliyorlardı. O devam ediyordu:

"Yumurtayı, gece yatarken kıracağım diye gözlerine uyku girmedi tam yirmi bir gün. Ancak şöyle böyle uyudu. Yirmi birinci günü civciv çıkardı."

Çocuklar bir ağızdan sordular:

"Aldı mı bir çuval buğdayı?"

Talip Emmi:

"Hiç almaz olur mu?" dedi. "Civcivi çıkardığı gün eşeğiyle gitti, bir çuval buğdayı aldı geldi."

Çocukların gözünde Seyit Emmi'nin inatçılığı büyümüşü. Hatta Ökkeş ve Hasan korkmaya bile baş-

ÖKKEŞ DENİZDE

ÖKKEŞ DENİZDE

lamışlardı. Ya şimdi Seyit Emmi, "Siz bırakın bisikleti bana, ben sabaha dek bunu öğrenirim!" derse, ne yapacaklardı? Bisikleti ona bırakacaklar mıydı? Bırakırlardı bırakmasına, ama ya Seyit Emmi'ye bir zarar gelirse, ters düşer de bisikletin bir yerini falan kırarsa, o zaman Şaban Usta'ya ne derlerdi?

Bu kez ikisi birden Seyit Emmi'yi bisiklete bindirdiler. Ökkeş bisikletin ardından tuttu:

"Haydi Seyit Emmi," dedi.

Seyit Emmi pedallara bastı. Tüm çocuklar:

"Hı Seyit Emmi, yaşa Seyit Emmi," diye bağıryorlardı ki, Seyit Emmi yine bisikletin üzerinden düştü. Bereket versin yumuşak yere düşmüştü, bir şey olmamıştı. Ama bu kez Seyit Emmi'nin ayağı azıcık ağrımıştı. Bir yandan ayağını ovuşturuyor, bir yandan da yine düştüğü bisikletin üzerine binmeye çalışıyordu.

Bir kez daha denediler. Seyit Emmi beş metre yol gitti düşecekti, uzun ayaklarını yere koyarak düşmekten zor kurtuldu.

Ökkeş:

"Bak Seyit Emmi, seni sabah bindirelim," dedi.

Yaşlılar da:

"Yahu bu yumurtadan civciv çıkarmaya benzermez, düşeceksin, bir yerini sakat edeceksin."

Başka bir yaşlı:

"Töbe töbe. Bre herif bunun sabahı yok mu?"

Sonunda Seyit Emmi razı oldu. Razı oldu, ama bir yandan da söyleniyordu:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Benim öğreneceğimden korktunuz, değil mi?”

Ne desinler:

“Heya, heya öyle,” dediler.

Hasanlar bir odada altı kişi yattıkları için, onların odasına sarı bisiklet sığmadı. İki bisikleti de Ökkeş kendi kondularına koydu. Hatta çok sevdiği bisiklete yakın olmak için, yastığını bisikletin tekerleğinin yanına koydurdu.

Babası:

“Şu kondumuzu bir yapalım, paramız olursa sana bir bisiklet alırsız, Ökkeş,” dedi.

“Hı bubaa, gerçek mi bubaa?” diye Ökkeş yataktan kalktı, babasının boynuna dolandı.

“Niye olmasın Ökkeş? Bir yığın kira veriyoruz buraya. Ama kendi kondumuz olunca kira vermeyiz.”

Babası yine ah! çekiyordu. Ökkeş:

“Buba para az mı geliyor?” diye sordu.

“Az geliyor oğlum.”

“Bisiklet kiraladığıma kızdın mı?”

“Yoo oğlum, hakkın, her pazar çalışıyorsun, bir pazar da gidip eğlenmek senin hakkın.”

Ökkeş, ninesinin dizine başını koymuştu. Ninesi:

“Ah Ökkeşim ah, anan sağ olacaktı da senin şöyle fidandan çıkıp ağaç olduğunu görecekti.”

Ökkeş:

“Nene, ben ne ağacıyım?” diye sordu.

“Elma,” dedi ninesi. “Çünkü artık meyve veriyorsun oğul, para kazanıyorsun.”

Ökkeş:

“Kavağım ben kavak,” dedi. “Çünkü boyum uzayıp gidiyor.”

Ninesi sordu:

“Yarın bisikletinizle giderken ne götüreceksiniz yemek için?”

“Sabah erkenden bakkaldan yumurta alır gelirim, haşlarsın nenem,” dedi.

Ökkeş’in babası yattığı yerden konuştu:

“Paramız çok olursa, yeni kondumuza elektrik de alırız.” Ökkeş bağırdı:

“Böyle çıt! bir şavk bir şavk ki gözlerin kamaşır. Ne zaman yapacağız buba konduyu?”

“Dur hele oğul, bir adam var, ona yer parası vereceğiz. Sonra biriket gerekli, damına çinko gerekli. Yanlarına direk gerekli, gerekli oğul gerekli.”

Ökkeş pufladı:

“Buba, biz bir göz odayı yapmak için pufluyoruz, ya apartmanlar nasıl yapılıyor ki?”

“Onların parası çok,” dedi babası.

Ökkeş uyumak üzereydi. Seyit Emmi’yi düşündü. Sonra, yeni yapacakları konduyu düşündü. Daha sonra, yarın denizde yüzeceklerini düşündü.

Uyumuştı...

Gün doğmuş, Hasan güneşin doğmasıyla birlikte uyanmış, elini yüzünü yıkamış, Ökkeşlerin kapısını çalmaya başlamıştı. Kapıyı nine açtı. Ökkeş hâlâ uyuyordu. Hasan, yavaşça bisikletin yanına geçti, bisikletin zilini öttürdü. Ökkeş’in başı bu yandan o yana döndü. Hasan bir daha öttürdü.

“Amanin!”

Ökkeş “Amanin!” dedi ama uyanamıyordu. Hasan bağırdı:

“Ökkeş kalk, bisikleti Seyit Emmi aldı gitti.”

Ökkeş deli gibi yataktan fırladı:

“Seyit Emmii!” diye bağırdı.

Üçü de Ökkeş’e güldüler. Ökkeş, bisikleti yerinde görünce, kendi de güldü.

Ninesi çay koyuyordu. Hasan:

“Bana koyma nene, ben içtim,” dedi.

Ninesi Ökkeş’in kocaman su bardağına çayı ağzına dek doldurmuş, içine de yedi kaşık şeker atmıştı. Ökkeş, altı kaşık şeker atılsa:

“Amanin bunun hiç şekeri yok nenem,” derdi.

Ninesi bazen yedi kaşık değil de, sekiz dokuz kaşık atınca da Ökkeş:

“Amanin hem yağlı hem ballı,” derdi.

Hasan yumurta almak için fırladı çıktı.

Ökkeş çayını içerken Hasan elinde kese kâğıdıyla geldi. Nine, hemen yumurtaları küçük bir tencerenin içine koyarak ocağın üzerine yerleştirdi. Bir yandan da torunuyla Hasan’a tuzlu, kimyonlu, karabiberli, kırmızı biberli bir karışım yaptı. Ökkeş’le Hasan yumurtalarını bu karışıma bana bana yiyeceklerdi. Babası:

“Yalnız yumurta mı?” diye sorunca, Ökkeş:

“Yolda hıyarla, domates alırız,” dedi.

Hasan başını salladı.

“Biber de alırız,” diye ekledi.

Ökkeş:

“Bir de koca karpuz aldık mı?”

Nine, yumurtaları, tuzlu karışımı, hepsini torbanın içine koydu. Bisikletlerinin lastiklerini yokladılar. Hasan'ın bisikletinin ön lastiği birazcık inmişti, onu pompayla şişirdiler. Artık gidebilirlerdi. Ama avluda oturmakta, onları beklemekte olan yaşlı Seyit Emmi'yi ne yapacaklardı? Gözlerini dikmiş Ökkeşlerin kondusunun kapısına bakıyordu. Bir şey değil, düşüp bir yerini kıracaktı.

Ökkeş:

“Ben bir yolunu bulurum,” dedi.

Hasan uzaktan Ökkeş'i gözlüyordu. Ökkeş, Seyit Emmi'nin yanına gitti:

“Seyit Emmi hazır mısın bisiklete binmeye?”

“Hı ya,” dedi Seyit Emmi. “Gece düşümde hep bisiklet gördüm.”

Ökkeş:

“Seyit Emmi,” dedi, “Sen dün akşam bisikletten niye düştün hep, biliyor musun?”

“Yooo oğul.”

“Ben sana söyleyeyim. Senin ayağında pantolon var. Senin bir de şalvarın olacaktı. Şimdi git o şalvarını giy gel, böyle bol bol, bak o zaman nasıl binersin bisiklete, hem de yağ gibi.”

Seyit Emmi'nin gözlerinin içi gülüyordu:

“Hı ya, hı ya,” dedi. “Pantolonun paçaları ayağıma takıldı, ondan düştüm oğul, yoksa ben bu bisiklete öyle binerim ki, yağ gibi kaydırırım.”

Ökkeş:

"Haydi, giy de gel şalvarını."

Seyit Emmi, hiç de kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle fırladı, ayağa kalktı...

"Gelin kızım, nerede benim şalvarım?" diyerek kondularına girdi.

Ökkeş koşarak içeri girdi. Hemen bisikletini kap-tı:

"Hoşça kal nenem, babam," dedi çıktı.

Onun ardından da Hasan çıktı...

Az sonra Seyit Emmi avluya çıktığında kim bilir ne denli kızacaktı. Ama ne yapsınlar. Bu yaştan sonra düşer bir yerini kırarsa hiç iyi olmazdı.

Ökkeş, şöyle bisikletinin arkasına bakınca, arka seledede bir sepet gördü, ufacık bir sepet, hem de ip-lerle bisiklete bağlanmıştı.

"Hasan sen mi bağladın?" diye sordu.

"Yoo, sen Seyit Emmi'yle konuşurken baban bağ-ladı. Yolda alacağımız domatesi, ekmeği şunu bunu neyin içine koyarsınız," dedi.

"Yaşsa bubam yaşsa!"

Ökkeş'le Hasan, altlarında bisiklet olduktan son-ra niçin ucuz ucuz almak için pazara gitmesinlerdi?

Pazara gittiler, bir kilo domates, yarım kilo yeşil biber, bir kilo salatalık aldılar. Kocaman bir kuru so-ğana da hiç para vermediler. Çünkü satıcı ona para istemedi. Karpuz pek büyük değildi. Zaten olsa sepe-tin içine girmezdi.

Pazardan çıktıklarında Hasan:

"Her şeyimiz tamam," dedi.

Ökkeş:

"Tammaaaam!" diye bağırınca, Hasan şaştı.

Ökkeş, güldü:

"Kusura bakma, kendimi minibüste sandım da."

Artık pedallara basmaktan başka işleri yoktu.

Hasan sordu:

"Nereye gidiyoruz?"

"Ben biliyorum," dedi Ökkeş. "Bir keresinde bizim minibüsle birilerini almaya gitmiştik deniz kıyısından. Şimdi oraya gideceğiz."

Hasan sordu:

"Deniz derin mi orada?"

"Bilmem ki, suya girmedim. Onlar hemen hazırlanmış, bindirdik geldik. Öyle çoktular ki, yirmi altı kişiyi bir minibüse yerleştirenceye dek öldüm."

Biraz daha gittiler. Yolun en sağından gidiyorlardı. Bazen yolun altına iniyor oradan gidiyorlardı. İşte böyle yolun altından gittikleri bir yerde Ökkeş'in bisikletinin arka tekerleği tangur tungur etti.

Ökkeş:

"Amanin," dedi. "Öküz arabası oldu bisiklet."

Hasan bağırdı:

"Lastiğin patlamış Ökkeş!"

Ökkeş'in canı sıkılmıştı. Şimdi bu sıcakta, bu güneşin altında hiç lastik onarılır mıydı?

Hasan, ilerideki bir ağacı gösterdi:

"Onun altına gidelim."

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş, bisikletin üzerinden inmişti. Elinde götürüyordu bisikleti. Tekerler hep tangur tangur diye ses çıkarıyordu. Ökkeş içinden:

"Sağ ol!" diyordu Şaban Usta'ya. Usta akıl edip de lastik parçasını, solüsyonu vermeseydi, şimdi nasıl yamayacaklardı bu lastiği? Ağacın gölgesine vardıklarında Ökkeş iyice yorulmuştu. Bir de susamıştı ki, dili damağına yapışmıştı. Hasan da susamıştı.

Hasan:

"Bir başına yapabilir misin?" diye Ökkeş'e sordu.

"Hı, yaparım, Şaban Usta anlattı ya."

"İyi öyleyse, ben su bulup geleyim."

Ökkeş:

"Yaşşa Hasan!" diye bağırdı.

Hasan uzaklaştı gitti. Ökkeş, bisikletin arkasındaki sepeti çıkardı. Sonra bisikleti Şaban Usta gibi ters çevirdi, tekerleklerini havaya getirdi. Demir levyelerle dış lastiği söktü, iç lastiği çektii janttan çıkardı. Aynı minibüs sürücüsü gibi yaptı, lastiği az şişirdi, sonra kulak verdi. Nereden "Tıııı!" sesi geliyorsa patlak oradaydı.

Az sonra Ökkeş bağırdı:

"Tısı buldum, tısı buldum..."

Delik olan yeri zımpara kâğıdıyla temizledi. Yamayı bıçakla kesti, onu da zımpara kâğıdıyla temizledi. Solüsyonladıktan sonra, biraz bekledi. Sonra araba lastiği yamar gibi yamadı.

Hasan karşidan gözüktüğünde, Ökkeş yamanın üzerine yumruğıyla pat, pat! diye vuruyordu.

ÖKKEŞ DENİZDE

Yama yaparken hep bir şişe buzlu su düşünmüşü. Şişe şöyle bir eline geçse, başına dikecek, sonuna dek içecekti.

“Buldun mu?” diye bağırdı.

Hasan bağırdı:

“Buldum!”

Ökkeş hemen kalktı, tozun içinde, “Amanin de amanin!” diye oynamaya başladı.

Hasan buz gibi su bulmuştu. Kapağı da vardı şişenin. Ökkeş suyun kapağını hemen açtı, şişeyi ağzına yapıştırdı. Bir soluk aldı:

“Aboov buzmuş!” dedi.

Biraz daha içti:

“Amanin karmış!” dedi, suyu bitirdi...

O zaman aklına geldi. Hasan’ın içip içmediği.

“Hasan, can Hasan, yoksa içmedi miydin sen?”

“Yoo,” dedi Hasan. “İçtim, senin gibi bir şişe içtim. Bir teyze verdi. Şişeyi dönüşte verirsiniz, vermezseniz bile sizin olsun, dedi.”

“Eee şişe boşaldı.”

“Yolda ilk gördüğümüz çeşmede doldururuz.”

Hasan lastiği yokladıktan sonra:

“Oldu mu?” diye sordu.

Ökkeş:

“Ühüüü top gibi oldu, yalnız şişirmesi kaldı.”

Birkaç pompa Hasan yaptı, birkaç pompa da Ökkeş yaptı. Lastik demir gibi şişmişti.

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Ah suyun hepsini niye içtim ki?” dedi. “Şimdi hepsini içmeseydim, oturur yumurtalarımızın birini yedik, sonra domates yıkar yedik,” dedi.

Bu kez, Hasan’ın aklına acıktığı düştü.

Pedallara hızlı hızlı bastılar. İlk buldukları çeşme-de şişelerini dolduracaklar, karınlarını da doyuracaklardı. Ama upuzun yolda bir çeşme yoktu.

Ökkeş:

“Nedeyim ben kenti,” dedi, “Ne bir çeşme başı, ne de çeşme... Şimdi bizim köy yolunda olsaydık, aha buz gibi sular, kol gibi akar oluklardan, hem adım başı, otur iç, istersen çıkar giysini çim..” Hasan da köylerini anlattı. Kocaman beş oluklu çeşmelerini, olukların tahtadan olduğunu söyledi. Çam oluklardan akan suların, çam kokulu olduğunu söyledi...

Suyu anlata anlata daha çok susadılar.

Ökkeş:

“Bize meğer koça bir testi su gerekliymiş,” dedi.

Deniz kıyısına varmamışlardı daha. Oraya varsa-lar, hiç olmazsa ellerini, ayaklarını yıkarlar, azıcık olsun serinlerlerdi. Ama şimdi, ateşten bir top gibi olan güneş tepelerinde yakıyor ha yakıyordu.

Ökkeş, yoldan geçen araçları gözlüyordu.

“Şimdi bu arabaların içinde ne sular ne gazozlar vardır,” dedi.

Hasan:

“Varsa bile sıcaktır,” dedi.

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Yoo," dedi. "Böyle kutu oluyor, onun içinde de buz oluyor, ben gördüm. Buzun içinde de şişeler oluyor."

Ökkeş kalktı, yolun kıyısına geldi. Gelen geçen araca el kaldırdı. Ama hiçbir araç durmadı. Kızdı:

"Aceleleri var," dedi. "N'olur dursalar bize buz gibi bir şişe verseler."

Ökkeş, durup durup:

"İki testi, iki testi suyumuz olmalıydı," diyordu.

Ayağa kalktı. İşte o zaman aklına geldi:

"Aboov," dedi. "Niye karpuzu kesmiyoruz ki?"

"Heyyaaa," diye Hasan bağırdı.

Ökkeş torbadan bıçağı çıkardı, sepetin içinden de karpuzu... Karpuz a şap, şap! vurdu.

"Amanin kan kırmızı çıktı," dedi.

Hasan:

"İsterse yemek kabağı gibi çıksın yerim," dedi.

"Yok, ben sanki yemem."

Karpuz kan kırmızı çıkmıştı. Kocaman iki dilim kesti. Birini Hasan'a verdi, birini kendisi aldı.

Bir yandan yiyor, bir yandan da:

"Yükten kurtulduk," diyordu.

Birer dilimi yediler.

Ökkeş:

"Accık daha yükten kurtulalım," dedi.

"Kurtulalım," dedi Hasan.

Yediler...

"Biraz daha yükten kurtulalım..."

ÖKKEŞ DENİZDE

Birer dilim daha yediler. İki dilim karpuz kalmıştı. Ökkeş:

“Şu yüke bak, yüke,” dedi.

Hasan da:

“Yiyelim kurtulalım,” deyince karpuzu bitirdiler.

Ökkeş:

“Artık korkma,” dedi. “Niye dersen, salatalık var. O da yük.”

“Tabii ya, susarsak salatalık yükünden de kurtuluruz.”

Ökkeş pedala bastı, karnı lukur! etti... Öteki pedala bastı, bir lukur! daha...

Artık pedallara basmak zor gelmiyordu. İsterse benzin satış yerine dek çeşme falan olmasın, gidebilirlerdi.

Ama benzin satış yerine varmadan arabaların yığıldığı bir yer gördüler. Ökkeş hemen anlamıştı. Orada mutlaka su vardı.

Gerçekten de bir yığın arabadan insanlar inmiş, suyun başına birikmişlerdi. Kimi su bidonunu dolduruyor, kimi doldurduğu suyu arabasının motoruna koyuyor, kimisi de elini yüzünü yıkıyordu.

Sıra Ökkeş'e gelince, Ökkeş bir güzel elini yüzünü yıkadı. Su soğuk değildi, ama olsun, insanın sıcaklığını alıyordu. Kana kana su içti. Saçlarını ıslattı, ayaklarını yıkadı. Hatta şapkasının içini bile ıslattı.

Hasan:

“Eee?” dedi.

Ökkeş anlamıştı:

ÖKKEŞ DENİZDE

"E ya," dedi.

Hasan suyun az ötesindeki ağacın altını gösteriyordu. Ökkeş:

"Tamam," dedi.

Gazete kâğıdını yere yaydılar. İkişer yumurta soydular. Hasan domateslerden bir bölümünü çeşmede yıkadı geldi. Sonra gitti biber de yıkadı geldi. Ökkeş bu arada domatesleri dilmişti.

Uffff, haşlanmış yumurta ne güzeldi... Domatesler ne hoştu...

Hele ekmek hele ekmek... Ne Ökkeş, ne de Hasan kente geldiklerinden beri böyle lezzetli ekmek yememişlerdi...

Ökkeş yiyor yiyor, karnına tap, tap! diye vuruyor, koşuyor, iki domates daha yıkayıp geliyordu.

Oracıkta, domatesin yarısından fazlasını, biberin yarısını yemişlerdi. Ama salatalığa hiç dokunmamışlardı. Bir ekmekleri, ikişer yumurtaları, bir de kocaman kuru soğanları vardı.

Herkes gittikten sonra çeşmenin başında birbirlerine su serptiler.

Artık bundan sonra isterse bisikletin pedalları kurşun gibi ağır olsun, onlara vız gelirdi. Hatta ilk bindikleri anda yarış bile ettiler. Bir Hasan geçti, bir de Ökkeş...

Artık yavaş yavaş yazlık evler başlamıştı.

Ne güzel evlerdi bunlar. Önlerinde kocaman yeşillik vardı. Bazılarında salıncağa benzer şeyler vardı. Onların içine insanlar oturmuşlar, sallanıyorlardı.

ÖKKEŞ DENİZDE

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş:

“Buradaki çocuklar galiba denizden hiç çıkmazlar,” dedi. “Yemeklerini yerler, cump! denize... Acı-kırlar, gelir yerler, yine cump! denize.”

Hasan:

“Geceleri de serin olsun diye balkonda uyurlar.”

Ökkeş:

“Cık,” diye yanıtladı. “Hasta olurlar.”

“Niye?”

“Dışarıda yatmaya alışkın değillerdir.”

Hasan sordu:

“Peki yemekte ne yerler?”

“Balık yerler, et yerler.”

Hasan:

“Ben minibüsün radyosunda duydum,” dedi.

“Radyoda bir adam konuşuyordu, yumurta da et gibiymiş.”

O zaman Ökkeş:

“Eh, biz de et yemişiz haberimiz yok,” dedi.

Az önceki yemek yiğışlerinden ikisi de korkmuşlardı. Ne olur ne olmaz diye bir bakkal dükkânının önünde durdular. Ökkeş bir ekmek daha aldı.

Hasan:

“Ben de zeytin alayım,” deyince, Ökkeş:

“Tuzlu, çok susatır,” dedi.

Hasan:

“O zaman peynir alayım,” dedi.

O paraya, bakkal azıcık peynir vermişti.

Ökkeş, dayanamadı:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Bakkal Emmi," dedi, "O paraya kentte bunun iki katı peynir verirler."

"Elbette," dedi Bakkal, "Orası kent, burası yazlık."

Hasan:

"Ekmeğin de gramı az mı?" diye sorunca, bakkal:

"Yoo, o tamam," dedi.

"O zaman buradan ekmekten başka bir şey almayacaksın."

İkisi de peynire bakıp güldüler.

Hasan:

"Olsun," dedi. "Biz de yaşamımızda bir kez olsun yazlıktan alışveriş ettik, deriz..."

Ökkeş:

"Hı," dedi.

Tekrar yola çıktılar.

Yazlık evler bazen yolun kıyısındaydı, bazen uzaklarda, deniz kıyısında. Bir yokuştan indiler. İkisinin de çok hoşuna gitmişti bu iniş. Çünkü hiç pedallara basmadan, bisikletler sanki uçmuştu.

Yokuşu ininceye dek hiç pedallara basmadılar.

İnişin yokuşu başlamıştı. Pedallara bir yere dek bastılar. Ondan sonra pedallara ne denli güçlü basarlarsa bassınlar, bisikletler gitmiyordu.

Hasan:

"Ben iniyorum, elimde götüreceğim," dedi.

Ökkeş de:

"Bende camız gücü yok ya," dedi, "Ben de iniyorum."

ÖKKEŞ DENİZDE

İkisi de bisikletlerini ellerine aldılar. Şişedeki sudan, bir Hasan içti, bir de Ökkeş... Yokuşun tepesine çıkıncaya dek kan ter içinde kalmışlardı. Ama Ökkeş'in aklındaydı. Bu yokuşu iyi hatırlıyordu. Yokuşun tepesine vardıktan sonra, biraz daha gidecekler, ondan sonra sola döneceklerdi. Sol tarafa incecik bir yol ayrılıyordu. Ondan sonrası pek uzun değildi. Hatta orada da pek uzun olmayan bir iniş vardı.

Yokuşun başında dinlendiler. Sonra yine yola devam ettiler. Ökkeş uzaklara bakıyor, sola dönen yol ayrımını görmek istiyordu. Çok sürmedi oraya vardılar.

Ökkeş eliyle önden işaret etti ve döndü... Ardından Hasan döndü. Şimdi incecik yolda gidiyorlardı. Bu yolda araç yok denecek kadar azdı.

Hafif bir meyille yol devam ediyordu. İlerdeki tepenin kıvrımını aştıktan sonra denizin kıyısına varacaklardı. Ökkeş, minibüs sürücüsü ustasından, buranın hem parasız olduğunu, hem de çok temiz olduğunu öğrenmişti. Ökkeş, bir defasında kentin içinden denize girmişti de, sudan çıkarken boynuna bir şeyin asılı olduğunu görmüştü. Karpuz kabuğu gelmiş Ökkeş'in boynuna oturmuştu. Her kulaç atışında, konserve kutularına, patlıcanlara eli değiyordu. Ama yazlığı olmayanlar, plajlara girecek parası olmayanlar, ne yapsınlar, buralarda denize giriyorlardı. Ökkeş de öyle yapmıştı. Arkadaşı Osman'la suya girmişlerdi. Sudan çıktıklarında belki yarım saat üst-

ÖKKEŞ DENİZDE

lerini temizlemişlerdi. Deniz değil sanki çöplüktü. Ökkeş o zaman çok kızdı. Hatta:

“Bir de kentliler köylülere pis derler. Gelsinler de bizim derenin temizliğini, suya girdiğimiz çay yanını görsünler, pis mi, temiz mi?” dedi.

Köyde herkes kapısının önünü süpürür, yıkar, temizlerdi. Kentte, hiç kimse apartmanının önünü temizlemiyordu. Hasan sordu:

“Yaklaşıyor muyuz Ökkeş?”

Ökkeş:

“Ahacık,” dedi. “Burnu döndük mü yokuşu da indik mi, hiç freni sıkma, cump! bisikletle birlikte denize gir.”

Burnu döndüler. Burnu döner dönmez bisikletler kendi kendine hızlandı.

Deniz kıyısına vardılar. Arabalı olanlar vardı, bazıları kamyona dolmuşlar, bir yığın çoluk çocuk gelmişlerdi. Kamyonun bir yanından perde uzatmışlar, denizin kıyısına gölgelik yapmışlardı.

Ökkeş:

“Biz de gölgelik yapalım mı Hasan?” dedi.

Hasan güldü. Ökkeş nasıl gölgelik yapacaktı?

Ökkeş:

“Getir bakalım senin bisikleti,” dedi. “Tut böyle.”

Hasan bisikletini öyle tutarken Ökkeş gitti bir kocaman taş buldu geldi. Onu bisikletin pedalının altına bıraktı. Artık bisiklet tutmadan duruyordu. Sonra kendi bisikletini de ona paralel uzattı. Hasan, onun altına da bir taş getirdi.

Ökkeş:

"Tamam," dedi. "Gölgeliğin çatısını kurduk, şimdi üzerini kapatacağız."

Hasan sordu:

"Neyle?"

Ökkeş gömleğini kollarından iki bisikletlerin üzerine bağladı. Gölgelik olmuştu. Ökkeş başını eğip gölgeliğin altına girdi.

"Anam, anam, çadır gibi," dedi.

Yiyeceklerini, su şişelerini gölgeliğe koydular. Pantolonlarını çıkardılar. İkisi de donlarıyla denize daldılar...

Ne güzeldi su... Ne sıcaktı su...

Birbirlerine su attılar. Denizde hiç dalga yoktu. Ökkeş, şöyle bir batıverdi, ayaklarını suyun yüzüne çıkardı. Hasan da ona başka numarasını gösterdi. Kurbağalama yüzdü. Ökkeş, ona sırtüstü yüzmeyi gösterdi.

Hasan:

"Derine gidelim mi?" dedi.

Ökkeş:

"Korkarım," dedi.

"Korkacak bir şey yok, gel."

"Ih, gitmem. Sen de gitme. Biz buraya derin yerlerde yüzmeye gelmedik, serinlemeye geldik..."

Az daha suyun içinde debelendiler, oynadılar.

Hasan:

"Ah," dedi. "Bir topumuz olacaktı. Ne güzel oynardık."

ÖKKEŞ DENİZDE

Canları suyun içinden çıkmak istemiyordu. Zaten, denize bir giren, bir daha çıkmak bilmiyordu. Orada ne kadar insan varsa, denizin içindeydi.

Ökkeş:

“Biliyor musun Hasan,” dedi. “Ne denli özlerim bir bilsen, hani o sıcakta minibüsün içinde tıklım tıklım giderken, terden şırl şırl olurken... Hep derim ah ah, şimdi bizim değirmenin yalağında olacaktım diye. Ama burası da çok güzel, aynı bizim değirmenin orası gibi.”

Hasan da, Ökkeş de, minibüslerde çalıştıkları için her zaman kaynayan tencerenin içindeydiler sanki. On dört kişilik minibüse, yirmi kişi biniyordu. Kendileri yolcuların arasında sıkışıp kalıyorlardı. Para toplamak için o yana bu yana dönerken ter boyunlarından, sırtlarından aşağıya akıyordu. Gerçi kışın minibüsün içi sıcak oluyordu, ama yazın hiç çekilmiyordu. Ne yapsınlar, ikisi de ekmek parası kazanıyorlardı.

Epeyce suyun içinde kaldıktan sonra, çıktılar, gölgeye geldiler. Hasan, Ökkeş'e buradaki suyun yerini sordu. Ökkeş, şöyle bir görmüştü, ama yerini unutmuştu. Adamın birine, hem çeşmenin yerini, hem de saati sordu. Saat on ikiyi biraz geçiyordu. Buradan saat beşte çıksalar, yok yok, dörtte çıksalar tastamam zamanında evlerine varırlardı.

Hasan, gölgelikte bekledi. Ökkeş gitti, hem elini yüzünü yıkadı, hem de şişeye su doldurdu. Sonra Hasan gitti geldi.

İki arkadaş gölgeliğin altında sırt sırta verdiler.

Adamın biri ciğer gibi yanmıştı. Ökkeş:

"Baksana şuna," dedi. "Olmuş kızarmış kurabiye."

Hasan:

"Akşama bir yanar ki..." dedi. "Alaf gibi..."

"Benim ustam yanmıştı böyle. Sabaha dek bağırmış. Yenge ona yoğurt sürmüş. Ustam öyle çok yanıyormuş ki, bir yandan bağıırıyor, bir yandan yengenin sürdüğü yoğurtları yalıyormuş, amanin ne yağlı yoğurt diye."

Hasan korktu, güneşteki ayaklarını gölgeliğe çektikten sonra:

"Minibüsüm olunca anamı babamı buraya getireceğim," dedi.

Ökkeş:

"Olmaz," dedi.

"Minibüsüm mü?"

"Hı, olmaz. Çok pahalıdır."

"Çok çalışırım, alırım."

"Alsan bile ananı babanı getiremezsin."

"Niye getiremeyeyim?" diye Hasan sorunca, Ökkeş:

"Bak benim ustama, bak senin ustana, hiç getirebiliyorlar mı, ancak bir iş çıkarsa gelebiliyorlar. Çünkü kazandıkları ancak araçlarının taksitine yetiyor..."

Hasan, bir ara sarı bisikleti okşadı:

"O zaman bizim bisikletlerimiz minibüsten iyi."

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Elbette iyi,” diye yanıt verdi.

Çocuğun biri, denizin kıyısına oturmuş, bir eline de patlıcan dolması almış, bir ekmekten ısıırıyordu, bir dolmadan. Onu görünce, ikisinin de akıllarına acıktıkları geldi.

Yumurtalarını soydular, domateslerini dilimlediler. Hasan soğanı kesecekti ki, Ökkeş:

“Dur hele ben ona bir zumzuk çekeyim,” dedi.

Soğanı ortaya koydu, yumruğu çekti... Soğan o kadar sertti ki, parçalanmadı. Ökkeş:

“Aboov, taş gibi,” dedi. “Dur bu kez hızlı çekeyim.”

Tam rast getiremedi, elinin altından soğan kaydı, dolma yiyen çocuğun burnuna geldi. Çocuk, bu soğan da nesi, havadan mı düştü, diyerek havaya baktı. Ökkeş, kalktı, yerden soğanı alırken:

“Kusura kalma arkadaş, zumzukluyordum,” dedi.

Çocuk zumzuğun yumruk olduğunu bilmediği için:

“Haa topunuz yok, soğanı top yaptınız,” dedi.

Ökkeş ve Hasan güldüler. Bu kez Hasan yumruğunu vurdu soğana. Bir yumrukta soğanı parçaladı.

Ekmeği böldüler. Tuzlu karışımı koydular. Şişeyi de yanlarına diktiler.

Ne lezzetliydi yumurta...

Ne güzeldi acı soğan...

Ne güzeldi sulu salatalık...

İkisi de öyle iri lokmalar atıyorlardı ki ağızlarına, hele Ökkeş, yumurtanın yarısını bir lokma ediyordu,

ÖKKEŞ DENİZDE

öteki yarısını da hop diye ardından ağzına atıyordu. Lokması ağzında konuşmaması için kaç kez babası, ninesi ona söylemişlerdi, ama o lokma ağzındayken konuşmasını çok seviyordu. Bir koca yumurta ağzında, bir koca ekmek parçası ağzında, Hasan'a yumurtanın çok lezzetli olduğunu anlatmaya çalışıyordu:

"Ham hum yoo yuu muu haaa huuu illo, moh moh moh..."

"İngilizce mi konuşuyorsun Ökkeş?"

"Haa huuu yuumm çoo çook abu mah moh..."

Ne yapsın, Hasan boyuna başını sallıyordu, bir yandan da:

"Ya ya, öyle ya," diyordu.

Ökkeş de sanki Hasan anlıyormuş gibi iştahla anlatıyordu.

"Tuu tuuz mooh cup ahahi muh abuh..."

"Şimdi de Almanca konuşuyorsun..."

Ökkeş lokmasını yutmuştu. Gözleri de iri iri açılmıştı:

"Ne Almancası, ne İngilizcesi," dedi. "Yumurta çok lezzetliymiş diyordum."

Hasan:

"Ya soğan?" deyince, Ökkeş'in aklına soğan geldi.

Kocaman bir parça ağzına attı, salatalığın da yarısını ağzına tıktı, sonra bir parça ekmek, yine başladı:

"Mah mih moh," demeye...

ÖKKEŞ DENİZDE

Dolma yiyen çocuk yanlarına yaklaştı. Çocuk Ökkeş'in "Mah mih moh," dediğini görünce:

"Dili mi tutuldu?" diye sordu.

"Yooo, soğanın çok tatlı olduğunu söylüyor," dedi Hasan.

Ökkeş konuşuyor, Hasan çocuğa aktarıyordu:

"Ummah muh maç lup sooo ğan...."

"Soğan gibi güzel yiyecek yok diyor."

"Haa sa bööö muuu oooh, löp..."

"Salatalığın çok lezzetli olduğunu söylüyor."

"Bu Tarzanca mı?"

Hasan:

"Yooo," dedi. "Löplöpçe..."

"Hiç duymadım."

"Bu dili zaten yalnız Ökkeş konuşur. O konuşurken, ben anlarım."

Ökkeş, soğanlı, salatalıklı lokmasını yutmuştu. Su şişesini aldı, lıkır lıkır içtikten sonra:

"Ohhh," dedi. "Burada on ekmek olsa yenir..."

İkinci ekmeği yemeye başlamışlardı. Çocuk, onların yiyişlerinden o kadar iştahı gelmişti ki, boyuna gidiyor, kendi gölgeliklerindeki dolma tenceresinin kapağını açıyor, bir dolmayı kaptığı gibi geliyordu. Sonunda iki dolma da Ökkeş ve Hasan'a getirdi. Ökkeş'le Hasan da ona salatalık verdiler.

Yemek bittiğinde Ökkeş:

"Şimdi biz ya suyun içinde batarız, ya da deniz taşar," diyordu.

Çocuk da onlarla birlikte güldü.

ÖKKEŞ DENİZDE

Suya atladılar. Ökkeş bağırdı:

“Ağır geliyorum, su beni kaldırmıyor. Karnım tulum gibi olmuş.”

Zıplıyordu, hem de bağıra bağıra:

“Eri soğan, eri domates, dolma sen erime...”

Çok hafif dalga çıkmıştı. Küçük dalgaların üzerinden atlamak, ikisinin de hoşuna gidiyordu. Çocuğun adını öğrenmişlerdi. İki adı vardı, Ali Rıza... Ali Rıza yüzmeye bilmiyordu. Onlar gibi çabalıyor, ama hiç yüzemiyordu. Dalgalar gelince dolmayla dolu karnını dalgaya veriyor, ondan sonra:

“Ay anam furduu, ay anam çarptı,” diye bağıryordu. Hasan, ona:

“Dalgaya sırtını ver,” dedi.

Ökkeş gösterdi:

“Ahacık benim gibi...”

Ama bu kez dalga biraz iri gelmiş, çarpmasıyla birlikte Ökkeş’i suyun içine alıvermişti. Ökkeş sudan kalktıktan sonra:

“Yani işte böyle benim gibi düş,” dedi.

Güldüler...

Öğlen sıcaklığında çok insan gölgeğine çekilmiş, kimi de öğle uykusuna yatmıştı. Suyun içinde, Hasan, Ökkeş, Ali Rıza, daha birkaç çocuk vardı. Onlar ne öğlen uykusu, ne de dinlenme, suya batıp batıp çıkıyorlar, kahkahalarıyla ortalığı yırtıyorlardı.

Bir ara Ali Rıza’yı yanlarında göremediler. İkisi de, çıktığını sandılar. Ama az sonra Hasan ta uzakta bir elin batıp çıktığını görünce:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Ökkeeeeeş!” diye bağırdı.

Ökkeş de Ali Rıza'nın boğulmak üzere olduğunu görmüştü.

Kıyıya bağırdılar. Ama dalgalardan seslerini duyuramadılar.

Ökkeş:

“Haydi,” dedi. “Derine yüzmenin zamanı geldi.”

Ali Rıza nasıl gitmişti oraya? Yoksa dalga mı alıp götürmüştü? Ayakları yerden kesilmiş, sonra dalga yavaş yavaş onu denizin içine çekmişti. Bağırılmış, ama dalgalar sesini bu yana getirmemişti.

Hasan da, Ökkeş de iri iri kulaçlar atıyorlardı, ama bakalım zamanında yetişip Ali Rıza'yı kurtarabilecekler miydi?

Ali Rıza'nın bir görünüp bir yiten eli, şimdi hiç görünmüyordu.

Ökkeş:

“Nerede görünmüştü eli?” diye sordu.

Hasan, kendisini iri dalgalardan kurtardıktan sonra, parmağıyla işaret etti:

Aha az ötedeydi...

Dalgalar gittikçe irileşiyordu. Dalgaların üzerinde kulaç atarak yüzme çok zordu...

Ökkeş bir daha bağırdı:

“İmdaaaat!”

Sonra dönüp kıyıya baktı. Hiç kımıldayan bile yoktu.

Bu kez Hasan bağırdı:

“İmdaaaat!”

ÖKKEŞ DENİZDE

Hayır, seslerini duyurmalarına olanak yoktu. Üstelik dalga Ali Rıza'yı alıp taa nereye götürmüştü!

Bir ara Ökkeş, Ali Rıza'yı çırpırırken gördü, ama birkaç saniye sonra çocuk gene kayboldu.

Hasan umutsuzdu.

"Çok zor, kurtaramayız," dedi.

"Ama boğulacak..."

"Bizi de boğar."

"Ardına geçeriz, ardından tekmeleriz."

"Benim gücüm tükeniyor..."

İşte Ökkeş o zaman çok korktu. Boğulan bir kişiyken iki kişi olacaktı. İkisini kurtarayım derken Ökkeş de boğulacaktı.

Bağırdı:

"O zaman sen geri dön..."

"Yoooo az kaldı, şurada görmüştük..."

"Dön sen geri..."

"Dönmem..."

"Dön Hasan!"

"Dönmem Ökkeş, kurtaralım Ali Rıza'yı."

Ali Rıza çok su yutmuştu. Suyun bir dibine batıyor, bir üzerine çıkıyordu. Artık kendinde değildi.

Bir ara Ökkeş, Ali Rıza'nın saçlarını gördü.

"Aha," diye bağırdı. "Şurada..."

Oraya doğru kulaç attı. Ama çok iri bir dalgayla birlikte, Ali Rıza yitti gitti...

Ökkeş bağırdı:

"Görüyor musun Hasan?"

"Yooo görmüyorum."

ÖKKEŞ DENİZDE

Orada duruyorlardı, artık kulaç falan attıkları yoktu. Gözlerini dalgaların arasına dikmişlerdi.

Hasan bir ara bağırdı:

"Ahaaa!"

"Hani?"

"İşte, orada, battı çıktı..."

Ökkeş tüm gücüyle suyun içine daldı. Birden Ali Rıza'nın ayaklarını gördü. Onu ayağından yakaladı. Kendi ayaklarını çıkararak, Ali Rıza'yı suyun yüzüne çıkardı. Hasan görmüştü, birkaç kulaç atarak onların yanına geldi.

ÖKKEŞ DENİZDE

“Yaşıyor mu Ökkeş?” diye sordu.

“Bilmem...”

“Geliyorum...”

Ökkeş, hem Ali Rıza’yı kıyıya götürmeye çalışıyor, bir yandan da:

“İmdaaat boğuluyor,” diye bağıırıyordu.

Ökkeş, suda boğulan insanı kurtarmanın yöntemini bilmediği için çok zorluk çekiyordu. Hatta bir ara gücü tümüyle tükenmişti. O zaman yardıma Hasan yetişiyordu. Birbirlerine güç veriyorlardı:

“Haydi Hasan!”

“Haydi Ökkeş!”

Ali Rıza’nın başını devamlı olarak suyun dışında tutmaya çalışıyorlardı. Bir yandan da kızıyorlardı. Şu insanlar niçin seslerini duymuyorlardı?

“İmdaaaaat boğuluyor!

“Yetişin boğuluyor!”

Dalgalardan olanak buldukça, bir Ökkeş bağıırıyor, bir de Hasan.

Ah, birazcık daha götürebilseler, birazcık daha Ali Rıza’nın başını suyun dışında tutabilseler, nasıl olsa kıyıda onları bir gören olacak, yetişip geleceklerdi ya da seslerini duyacaklardı.

“Hasan çok yoruldu...”

“Ben de yoruldu Ökkeş...”

Dalgalar da iyice irileşmeye başlamıştı. Bir ara elinden Ali Rıza’yı kaydırıldı... Çocuk tekrar dalgaların arasında yitti. İkisi de çok korktular. Ökkeş’in suyun içine dalacak gücü kalmamıştı. Bu kez Hasan

daldı. Hasan'ın suyun içerisinde çıkması gecikince, Ökkeş:

"Eyvah," diye bağırdı, "Hasaaan!"

Az sonra Hasan ilerde gözüktü, Ali Rıza'yı ensesinden yakalamıştı. Eliyle birtakım işaretler yapıyordu. Konuşacak gücü kalmamıştı... Ya Ökkeş'in gücü kalmış mıydı sanki? Ama zorladı kendisini, birkaç kulaç atıp Hasan'ın yanına yetişti O yetişince, Hasan, Ali Rıza'nın ensesini bıraktı, Ökkeş yapıştı.

Hasan az duyulur bir sesle:

"Ben bittim Ökkeş," dedi.

"Ben de bittim..."

"Az daha çaba..."

Ne varılmaz kıyıydı bu böyle! Ökkeş boy verdi, ih ayakları yere değmiyordu.

İşte tam o sırada bir delikanlı yanlarında görünüyordu.

"Ali Rıza, Ali Rıza," diye bağırdı.

Ökkeş de, Hasan da son güçlerini harcamışlardı. Ali Rıza'yı bırakıverdiler.

Hasan o zaman gördü, kıyıda bir yığın insan birikmişti. Birileri de kendilerine doğru geliyorlardı... Şayet bu delikanlı görmeseydi, o birileri Ökkeşlerin yanına gelmeseydi, Ökkeş de, Hasan da, Ali Rıza da boğulacaklardı...

Adamın biri Ökkeş'e kolundan yapıştı. Bir delikanlı da Hasan'ı omzundan tuttu... Adam bağırıyor:

"Sen kendini bırak, ben seni götürürüm..."

Ökkeş zaten çoktan kendini bırakmıştı.

Ökkeş gözü kapalı çıktı sudan. Daha doğrusu adam çıkardı. Hasan'ı da o delikanlı çıkarmıştı. İki de su yutmamışlardı, ama kollarını oynatacak güçleri yoktu.. Bu arada Ali Rıza'yı kurtaran delikanlı, çocuğu ters çevirmiş, ağzından yuttuğu suları çıkarmaya çalışıyordu. Ali Rıza'nın annesi ve babası durmadan:

"Yaşiyor mu, yaşıyor mu?" diyerek ağlıyorlardı.

Delikanlı, yerde yatmaktan olan Ökkeş ve Hasan'ı gösteriyor:

"Siz şu iki çocuğa şükredin," diyordu. "Onlar olmasaydı, boğulmuştu..."

Bir bölüm insan Ökkeş'le Hasan'ın başına, bir bölümü de Ali Rıza'nın başına dolmuşlardı. Çocuğun annesiyle babası, bir kendi çocuklarının başına gidiyor, bir Ökkeş'le Hasan'a geliyorlardı. Ali Rıza'nın annesi, Ökkeş'in, Hasan'ın saçlarını okşuyor:

"Yavrularım yavrularım," diyordu...

İlk gözünü açan Hasan oldu. Yatmakta olan Ökkeş'e baktı:

"Ökkeş, Ökkeş," dedi.

Ökkeş yana döndü, gözlerini açtı. Sonra doğruldu... Çocuğun babası, annesi hem Ökkeş'e hem de Hasan'a teşekkür ettiler.

Ökkeş karnına vurdu:

"Tuh," dedi, "Onca yediğimiz eridi gitti... Ama Ali Rıza kurtuldu ya..."

Ali Rıza'nın annesi:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Sağ olun çocuklarım, sağ olun,” dedi.

Koştı gitti, dolma tenceresini Ökkeş’le Hasan’ın önüne koydu.

Ökkeş:

“Eh yiyelim de bari, güç kazanalım,” dedi.

Onlar dolma yerlerken, Ali Rıza çakıla uzanmış yatıyordu. Ökkeş dolmaları yutuyor, sonra dolma ağzında, etrafındakilere suyun içinde neler çektiklerini anlatıyordu:

“Mah mih, moh, cup dal gahop lüp...”

Elindeki dolma tükenince, tencereye elini daldırıyor, iricesinden bir dolma yakalıyor sonra yine:

“Mah mih mon,” diyordu...

Ali Rıza yavaş yavaş kendisine geliyordu. Kadın durmadan ağlıyor, “Ah, ah oğlumu burada suyun içinde bırakıp gidecektik ah,” diyordu. Sonra gelip Ökkeş’in Hasan’ın yanaklarından öpüyordu. Dolma tenceresini almış gitmiş, onun yerine pilav tenceresini getirmişti. İki de kaşık. Ökkeş bu kez pilava kaşık sallıyordu...

Aman, ne zordu, boğulan insanı kurtarmak...

“Mah mih moh!”

Kadın yarım da karpuz getirince, Ökkeş daha çok koştu, daha çok, mah mih moh! dedi.

Karpuzu bitirdiklerinde Ali Rıza konuşmaya başlamıştı. İlk sözü de:

“Anaa!” olmuştu...

Anası ona sarılmış:

“Anan kurban olsun yavrum,” demişti.

ÖKKEŞ DENİZDE

"Ne oldu ana?"

"Boğuluyordun, bak seni şu iki çocuk kurtardılar."

"Ökkeş'le Hasan mı?"

"Hııı..."

Ökkeş'le Hasan, Ali Rıza'nın yanına geldiler.

"Nasılsın?" diye sordular.

Ali Rıza:

"İyiyim, sağ olun, beni kurtarmışsınız," dedi. "Siz nasılsınız?"

Ökkeş:

"Biz iyi değildik, ama dolmayı yedik daha iyi olduk," dedi.

Ali Rıza anlattı. Onu dalga alıp götürmüştü. Şimdi kurtulurum, şimdi kurtulurum derken, çırpınmış, çırpındıkça dalgalar onu alıp daha ilerilere götürmüştü.

Ali Rıza'nın babası kamyon sürücüsüydü. Zaten kamyonuna tüm komşularını katmış, buraya getirmişti. Ökkeş'le Hasan'ın bisikletlerini görünce:

"Siz buraya bisikletle mi geldiniz?" diye sordu.

Hasan:

"Evet," dedi.

"Giderken bisikletlerinizi kamyonla atın, sizi kamyonla götüreceğim," dedi.

Ökkeş:

"Sağ ol emmi," dedi, "Biz bisikletle gitmeyi daha çok seviyoruz."

Adam:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Ama oğlum kurtardınız, size bir şeyler yapmam gerekli."

Hasan:

"Sağ olun, yaptınız," dedi.

Sözün gerisini Ökkeş getirdi:

"Dolmayı tükettik..."

Ali Rıza artık kendisine gelmişti. Yalnız durup durup ağlıyordu. Babası da bir tabağın içinde bir yığın armutla geldi.

"Yiyin çocuklar," dedi.

Ökkeş:

"Amanin emmi yiye yiye küp gibi olduk," dedi.

ÖKKEŞ DENİZDE

“Yoooo yooo yiyin...”

Armutlar ballıydı. Ökkeş ve Hasan, armutlarını yedikten sonra tekrar denize atladılar. Hasan sordu:

“Ökkeş, şimdi bir çocuk daha boğuluyor olsa kurtarabilir misin?”

Ökkeş:

“İ ih,” dedi. “Ben yalnız bir çocuk kurtarabilirim bir günde.”

“Ben de,” diye konuştu Hasan.

Dalgalar şimdi çok kocamandı. Ama dalgalarla oynamak da hoş oluyordu. Ökkeş’le Hasan el ele tutuşmuşlar, dalga yanlarına varınca, ikisi birden:

“Hooooop!” diyorlar, zıplıyorlardı.

Bazen de kendilerini kaldırıp, kocaman dalgaların içine atıyorlardı.

Ali Rızalar erken gittiler. Çünkü o olaydan sonra, babası oraya getirdiği tüm komşularını toplamış, kamyona bindirmişti. Ökkeş’le Hasan’ın kendileriyle gelmelerini, bisikletle çok yorulacaklarını söylemişti, ama Ökkeş:

“Sağ ol emmi, bisikleti çok seviyoruz,” demişti.

Ali Rıza’nın babası Ökkeş’e de Hasan’a da para vermek istemiş, ama onlar almamışlardı.

Kamyon giderken, Ali Rıza, sürücü yerinden onlara el sallıyordu. Annesi, durmadan:

“Sağ olun çocuklar, sağ olun çocuklar,” diye bağıırıyordu.

Ali Rızalar gittikten sonra dalgalar daha çok azdı. Hemen hemen Ökkeş’in boyundaydı. Kıyıya geliyor,

ÖKKEŞ DENİZDE

orada ak köpükler halinde parçalanıyordu. Ama Ökkeş de Hasan da bu dalgalarla kıyıda boğuşmaktan büyük bir zevk alıyorlardı.

İnsanlar yavaş yavaş gidiyorlardı.

Bir ara bir baktılar ki, kıyı boyunca kimse kalmamış. Saati soracak insan da yoktu. İri dalgalar, onları çok iyi eğlendirmişti, ama akşamı da etmişlerdi.

Ökkeş:

“Amanin Hasan,” dedi. “Baksana kimse yok.”

“Aboooov ikimiz kalmışız.”

“Güneş nerede ki?”

Güneş bir tepenin ardındaydı.

Bisikletin üzerinden gömleklerini aldılar, giyindiler. Kâğıt parçalarını, kabukları, oradaki çöplerin üzerine bıraktılar.

Ökkeş:

“Donumuz ıslak, ne yapacağız?” diye sordu.

“Aldırma, yolda kurur.”

Ökkeş, sepeti yine arkasına bağladı. Ne olur ne olmaz, çeşmeden şişeye su doldurdu, onu da sepetin içerisine koydu: Suyu koyarken, orada yarım ekmeğinin, ayrıca iki salatalığın sepetin dibinde olduğunu gördü.

“Acıkırsak,” diye Hasan’a seslendi, “Sana yarımın yarısı ekmek var, bana da yarımın yarısı ekmek var. Bir de hıyar, ki en yeşilinden.”

Hasan bisikletinin üzerine binmişti, pompanın iplerini kontrol ediyordu.

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

"Haydi bakalım, gidiyoruz," dedi. "Karanlığa kalmadan anayola çıkalım."

Ama, ilk güçle, ancak yüz metre kadar gittiler. Gelirken, vız diye kayarak indikleri iniş, şimdi yokuş olmuştu.

Ellerinde bisikletleri, dalgalarla zıplaya zıplaya yorulmuş bacaklarla, bu yokuşu çıkmak şimdi o kadar zordu ki. İkisi de tıslıyordu. Yalnız bisikletlerinin CIIIR! diye öten arka dişlisinden başka ses duyulmuyordu.

Güneş tepenin ardından yitip gitmişti.

Ökkeş:

"Dalgalar bizi dalgaya düşürdü," dedi.

Hasan:

"Anlamadım?" deyince, Ökkeş:

"Yani dalgalar bizi aldattı," dedi.

"Ama ne güzel eğlendik..."

"Eh artık, kışın birbirimize anlatırız."

"He ya... Kış gecesi yorganın içinde büzülünce, burayı, bu denizi anımsamak çok güzel olacak."

Yokuşu hızlı çıkmak istiyorlardı, ama çok yorgundular. Belki Ali Rıza'yı kurtarmak için o denli çaba göstermeselerdi böyle yorulmayacaklardı, ama Ali Rıza'nın o kamyonun içinden sallanan elini düşündükçe, yorgunluklarını unutuyorlardı.

Ökkeş çok yorulmuştu.

"Ne diyorsun Hasan, biraz dinlenelim mi?" diye sorunca, Hasan kendisini hemen yere atıverdi.

Ökkeş:

ÖKKEŞ DENİZDE

“Şu yokuşu bir atlatsak, ondan sonra ışığımızı da yakarız,” dedi.

Hasan pofladı:

“Bu yokuşun biteceği yok.”

Ökkeş:

“Biter biter,” dedi.

Hasan’a köyde değirmenden nasıl un getirdiğini anlattı.

“Eşeğimiz hasta olmuştu. Böyle ayağında yara çıkmıştı. O zaman nenemle birlikte değirmene buğday götürmüştük. Nenemin sırtında kocaman bir çuval buğday vardı, benim de sırtımda bir torba. Torba önce hafifti, ama sonra bir ağır, bir ağır oldu ki, sorma... Nenem bana “Haydi yürü oğul, geç kalmayalım değirmene,” dedikçe ben “Nene torba bırakmıyor ki gideyim,” diyordum.

Nenem, o torbayı da kendi sırtına vermeme söyledi, ama ben razı olmadım. Kendi kendime bir işaret koyuyordum, şimdi buğdayı sırtıma alacağım, şu karşıdaki ağaca dek gideceğim, diyordum. Torbayı sırtıma alıyordum, bir bakıyordum ki ağacın yanına varmışım. Böyle böyle değirmene vardık.”

Hasan sordu:

“Ya dönüşte?”

“Ühüüü, dönüşte değirmenin yalağında öyle yüzmüş öyle yüzmüştüm ki, sırtımdaki torbanın farkına varmadım bile.”

Hasan:

“Köyünü özledin galiba Ökkeş?” dedi.

ÖKKEŞ DENİZDE

“Çok özledim Hasan. Ama gitmemize olanak yok. Bubam konu yapacak.”

“Benim babam da yapacak.”

“İkimizin kondusu yan yana olsa.”

“Söyleyim babalarımıza.”

Bir süre ikisi de konuşmadılar. Belli ki ikisi de kendilerinin olacak konduyu düşünüyorlardı. Ökkeş kondularının avlusunda sarı sarı, al al çiçekler yetiştirecekti. Bisikleti için köşeye bir yer yapacaktı. Hasan da, boş kaldığı zamanlar avluyu kazacak ve bir havuz yapacaktı...

İyi ama, havuzun içini dolduracak suyu nereden bulacaktı?

“Ben de havuz yapacağım Ökkeş,” dedi.

“Nereye?”

“Kondumuzun avlusuna. İçine balık koyacağım.”

Ökkeş güldü:

“Deniz balığı, tatlı suda yaşamazmış,” dedi.

“Eh ben de ırmak balığı bulurum...”

“Nereden bulursun, burada çay ne arar, ırmak ne arar...”

Kalktılar.

Ökkeş, uzaktaki bir ışığı gösterdi:

“Oraya dek,” dedi. “Haydi bakalım.”

Yine bisikletleri ellerindeydi. O ufacık ışık gittikçe büyüyordu. Çok sonra ışığın olduğu yere vardılar. Burası hemen yolun kıyısında ufacık bir lokantaydı. Dışarıya birkaç masa atılmıştı, ama masalarda hiç müşteri yoktu.

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş, su doldurmak için içeriye girdi. Ama lokantacı şişe suyu çıkarınca, Ökkeş:

"Yok yok emmi, ben o sudan içemem," dedi.

Adam:

"Niye?" diye sordu.

"Karnımı ağrıtıyor."

Oysaki şişe suyu Ökkeş'in karnını ağrıtmıyordu. Ama su paraylaydı. En çok da Ökkeş buna şaşıyordu, kent yerinde her şey paraylaydı. İyi ama hiç su da parayla olur muydu? Onların köy yollarındaki buz gibi sular hep beleşti.

O lokantadan sonra yokuş bitmişti. İki de bisikletlerinin üzerine atladılar. Şimdi önlerinde ışık yanıyordu. Ökkeş öne geçmişti. Hasan onun ışığından yararlanıyordu. İleride anayoldan geçen araçların ışıkları görünmüştü... Hatta Ökkeş sevinçten bir türküye başlamıştı ki, gündüz patlayan arka tekerleği yine takur tukur deyişverdi.

"Ah aman, yoksa?" diyerek Ökkeş bir fren yaptı.

Hasan da durdu.

Ökkeş, parmağını arka lastiğe attı...

"Eyvah Hasan yandık. Ya gündüzün yaptığım yama açıldı ya da bir patlak daha..."

Bisiklet durunca ışık sönmüştü. Kapkaranlıktı her yer.

Hasan:

"İşte şimdi çok kötü oldu." dedi.

Ökkeş de korkmuştu, ama yapacak bir şey yoktu ki. İki bisiklet olmasa zorda kaldıkları için bir bisik-

ÖKKEŞ DENİZDE

lete ikisi binebilirdi, ama şimdi o patlak lastikli bisikleti nasıl yanlarında götüreceklerdi?

Hasan:

“Tuh,” dedi. “Keşke Ali Rıza’nın babasının kamyonuna binseydik.”

Ökkeş:

“Ühüü onlar çoktan evlerine vardılar belki de Ali Rıza şimdi yatağındadır,” dedi.

Bir süre hiç konuşmadılar, hiç kıpırdamadan durdular. İkisi de ne yapacaklarını düşünüyorlardı.

Ökkeş:

“Başka çaremiz yok sökeceğiz lastiği,” dedi.

Hasan:

“Bu karanlıkta mı?” diye sordu.

Bisikletin ışık aygıtı dinamo aynı lastiğe sürtündüğü için ışıktan yararlanamıyorlardı... Bu karanlıkta dinamoyu oradan sökmek Hasan’ın bisikletine bağlamak çok zordu.

Ökkeş’te de Hasan’da da kibrit yoktu. Oysaki Ökkeş’in babası her zaman Ökkeş’e:

“Kış olsun yaz olsun mutlaka yanında bir kutu kibrit bulunsun oğlum,” derdi.

Babası bir kutu kibrit sayesinde kurtlara yem olmaktan kurtulmuştu. Her zaman yanında kibrit taşırdı. Bir keresinde kasabadan köye gelirken yolda tipiye tutulmuştu. Öyle böyle tipi miydi ki, çok kötü bir tipiydi. Sonunda yollarını yitirmişlerdi. Zaten Ökkeş’in babası eşeğini ne yana sürerse, kar görüyordu.

ÖKKEŞ DENİZDE

Sonunda tipi dindi, ama Ökkeş'in babası da bitmişti. Bir adım atacak hali yoktu. Mağara oyuğu gibi bir yer gördü. Eşegiyle birlikte oraya girmişti. Eşek, hemen dizlerinin üzerine çöküvermişti yere. Babası da eşeginin yanına oturmuştu. Yüreği hızlı hızlı atıyordu. Ama az sonra çok uzaktan kurt ulumalarını duyunca, yüreği daha da hızlı atmaya başladı. Az sonra izini bulur, kendisini de eşegini de yerlerdi.

İşte o zaman kibrit aklına geldi. Oyuğun içindeki kuru dalları el yordamıyla topladı, hemen kibritle tutuşturdu. Oyuğun tavanı dumanla dolmuştu, Ökkeş'in babası dumanda öksürüyordu, ama kurtlar da yanına yaklaşamıyordu. Ateşin ışığıyla birlikte, oyukta ne denli kuru dal parçası varsa toplamış, onları az az ateşin üzerine atarak sabahı etmişti. Gün doğarken kurtların sesi kesilmişti. Öğleye doğru eve vardığında hâlâ heyecanlıydı, cebinden o kibriti çıkarıyor, "İşte bu kibrit sayesinde kurtuldum," diyordu.

Ökkeş, babasının bu anısını Hasan'a anlattı.

"Ya işte böyle Hasan," dedi. "Şimdi ne tipi var, ne kurt var, ne de dağın başı... Ahacık anayol biraz ileride."

Hasan:

"Peki lastiği nasıl onaracağız?" diye sordu.

"Bekleyeceğiz, bir araç geçince durdurup emmilerden kibrit isteyeceğiz..."

İkisi de kuru dal parçalarını toplamaya başladılar. Kocaman bir yığın yaptılar.

Aah ah, bu yığına bir tek kibrit eksikti.

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş:

"Söz, bundan sonra babamın sözünü dinleyeceğim," deyince, Hasan:

"Ben iki kutu birden taşıyacağım," dedi.

Ökkeş üç kutuya çıktı. Ama şu anda tek bir çöp kibritleri bile yoktu.

Bir ara, Hasan az önce uğradıkları lokantadan bisikletle gidip kibrit isteyeceğini söyledi. Ökkeş buna razı olmadı.

"Bisikletinin ışığı yok," dedi. "Göremezsin, yolun kıyısına kaçarsın, ağaca çarparsın..."

Ne aksilik, onca zaman olmuş, ama bir araç geçmemişti. Ökkeş:

"Deli bu adam," diye konuştu.

Hasan:

"Kim?" diye sorunca, Ökkeş:

"O lokantacı," dedi. "Hiç aracın geçmediği yere lokanta mı yapılırmış. Galiba kendisi pişiriyor, kendisi yiyordur."

Gülemediler. Çünkü zaman geçip, gidiyordu. Denize gelmeseler, ne Ökkeş'in ninesi babası, ne de Hasan'ın annesi babası merak ederlerdi. Ama şimdi, "Boğuldular mı, yoksa başlarına başka bir iş mi geldi, araba falan mı çarptı?" diye merak ederlerdi.

Ökkeş, patlak lastiğe bir tekme yapıştıracaktı ki, uzaktan bir ışık görüldü... Ökkeş ellerini çırptı, Hasan:

"Mutlaka bizim gibi geç kalmış bir motosikletli," dedi.

Az sonra gerçekten motosikletin sesini duydular. Ökkeş ve Hasan yola çıkmışlar, durması için işaret ediyorlardı.

Küçük bir motosikletti. Üzerinde de bir kişi vardı. Görünüşe bakılırsa balıktan geliyordu. Deniz tüfeğini motosikletin yanına asmıştı. Ökkeş:

"Ağabey," dedi. "Kibrit var mı kibrit?"

Delikanlı:

"Var," deyince, Ökkeş de Hasan da:

"Yaşşaa!" diye bağırdılar.

Delikanlı bisikletleri görmemişti, sordu:

"Ne yapıyorsunuz gece vakti burada?"

Ökkeş:

"Hiç," dedi. "Denizden geliyorduk ağabey, benim bisikletimin lastiği patladı."

Delikanlı motosikletin üzerinden indi. Cebinden kibriti çıkardı verdi:

"Yamayacak araç gereciniz var mı?" diye sordu.

Ökkeş:

"Var," dedi.

"Size yardım edeyim mi?"

Hasan:

"Yok ağabey, sağ ol," dedi. "İkimiz de minibüslerde yardımcı olarak çalışıyoruz, ikimiz de lastik yamasını biliyoruz."

Motosikletin sesi yittiğinde, kendilerinin boyunda ateş yükseliyordu yolun kıyısında... Ökkeş, hemen bisikleti ters çevirmişti. Hasan boyuna ateşin üzerine çalı çırpı atıyordu.

ÖKKEŞ DENİZDE

Ökkeş, lastiği çıkardı. Acele acele patlayan yerini bulmaya çalıştı.

Hasan:

“Buldun mu?” diye sorunca, Ökkeş:

“Uf,” dedi. “Uf ki uf, delik büyük.”

“N’olacak?”

“Yamamaya çalışacağız.”

Deligi temizledi. Yamayı bıçakla kesti. Arada bir ışık azalıyordu, o zaman Hasan hemen elindeki çalı çırpı parçalarını ateşin üzerine atıyordu.

Ökkeş:

“Biliyor musun Hasan? Kışın bu anımızı da anlatırız birbirimize,” dedi.

Hasan gülüyordu. Ama annesinin babasının merak ettiklerini düşündükçe, içi içini yiyordu.

Ökkeş, yamayı temizledi, solüsyonla sıvadıktan sonra:

“Şimdi daha çok ışık olmalı Hasan,” dedi. “Yamay yerine oturtamazsak, yandık.”

Hasan, sanki iri yapraklı kurumuş çalıları bu iş için saklamıştı. Birden onları ateşin üzerine atıverdi. Ateş harladı...

“Yapıştır Ökkeş!”

Ökkeş, şap! diye yamayı deliğin üzerine oturttu. Bağırıldı:

“Yapıştırdım Hasaaaan!”

Bir süre yamanın iyice yapışması için beklediler. Çok uzaklardan tahtabaşı böceklerinin, kurbağaların sesleri geliyordu. Çalılarının arasında tıkr tıkr dolaşan

birtakım kuşlar, böcekler, onlara arkadaşlık ediyordu.

Ökkeş lastiği jantın içine soktu. Şişirmeye başladı. Birkaç pompa basıyor, ardından dış lastiği elliyor.

“Uuuuf top top,” diyordu.

“Çok şişirme patlar.”

“Yoo patlamaz.”

Pompayı Hasan aldı, bisikletine bağladı...

Çok iyi dinlenmişlerdi. Yaktıkları ateşi çalı parçasıyla vura vura söndürdüler. Ayrıca üzerine yolun kıyısından kum getirip attılar. Ateşin söndüğüne iyice inandıktan sonra, Ökkeş:

“Haydi bakalım Hasan,” dedi, pedallara bastı ve öne geçti.

Önde Ökkeş, onun ardında Hasan, bisikletlerini sürmeye başladılar.

Çok uzakmış gibi görünen anayola hemencecik vardılar. Ökkeş:

“Bu yol şimdi çok tehlikelidir,” dedi. “Senin ışığın yok, arka lamban da yok, bundan sonra ben arkada kalacağım, sen öne geçeceksin...”

Hasan:

“Anladım,” dedi. “Senin kırmızı ışığını araçlar görecekler ve önümüzde bisiklet var, diyecekler...”

Ökkeş:

“İyi ki gömleklerimiz de ak,” dedi. “Araçlar bizi görür.”

Asfalta hiç çıkmıyorlar, hep banketten gidiyorlardı. Aslında gece vakti, böyle bir yolda bisikletle git-

mek çok tehlikeliydi, bunu Ökkeş de, Hasan da minübüste çalıştıkları için biliyorlardı... Ama ah o dalgalar, ah o dalgalar. İkisine de zamanı unutturmuştu, bir de yolda lastiğin patlaması işin tuzu biberi olmuştu.

Fakat onlar mutluydular.

Yıllardır ilk kez böyle bir tatil, yapıyorlardı. Hem de bir güncük.

Karşıdan gelen araçların ışığı gözlerini alıyordu, ama arkadan gelen araçların ışıkları onlara yardımcı oluyordu. O zaman yolu daha iyi görüyorlardı.

Hiçbir korkuları yoktu artık, yeter ki lastikleri patlamasın, yeter ki bisikletlerinin zincirine falan bir şey olmasın. Her pedala basışta, biraz daha evlerine yaklaşıyorlardı.

İkisi de biliyordu, şimdi ikisinin de aileleri uyu-mamışlardı, onları bekliyorlardı. Bunu düşündükçe daha hızlı pedallara basıyorlar, bir an önce evlerine varmak istiyorlardı.

Yan yana gidemedikleri için konuşamıyorlardı. Bazen Ökkeş bir şey söylüyordu, ama Hasan anlamı-yordu. Anlamadığı için:

"Hı hı," diyordu.

Ökkeş de sanki Hasan anlıyormuş gibi, bağıra bağıra konuşuyordu.

Bazen yanlarından geçen bir kentlerarası otobüsün yelinden etkileniyorlar, şarampole yuvarlanmaya çok dikkat ediyorlardı. Ama yol uzundu, bacaklarındaki güç yine azalmıştı.

ÖKKEŞ DENİZDE

Hasan:

"Az dinlenelim," dedi.

İleride benzin satış yerinde bisikletlerini direğe dayadılar. Çeşmede ellerini, yüzlerini yıkadılar. Ökkeş su şişesini yine doldurdu. İşte o zaman bir parça ekmeklerinin ve salatalarının kaldığını gördü.

"Aboooov," dedi. "Az daha unutuluyorduk."

Salatalıkları yıkadılar. Suyun başında ekmekle yediler. Hasan:

"Tamam ben dinlendim," dedi. "Daha fazla analarımızı nenelerimizi merakta koymayalım."

Ökkeş arka lastiğini yokladı:

"Top top," diye bağırdı.

Hasan da:

"Ayaklarımız da top!" diye bağırdı.

"Haydi öyleyse top ayaklarımızla basalım pedallara."

Kente varmışlardı... Varmışlardı, ama evleri daha çok uzaktaydı.

Hasan nasıl da unutmıştu, kardeşlerine deniz kıyısından çakıl taşları götürecekti. Oysa aklındaydı. Ama güneşin akıp gittiğini görünce aceleden unutmıştu.

Ökkeş'e söyledi... Ökkeş güldü. Cebini gösterdi:

"Aha dolu cebim!"

Hasan çok sevindi.

"Bacım beştaş oynar," deyince, Ökkeş:

"On taş yirmi taş oynasın isterse, belki var elli taş."

ÖKKEŞ DENİZDE

Sokaklarına vardıklarında, iyice yorulmuşlardı. İkisinin de gözünden uyku akıyordu. Kapıda Seyit Emmi'yi gördüler.

Seyit Emmi içeriye bağırdı:

"Geliyorlar geliyorlar!"

İçeriden Ökkeş'in babası, Hasan'ın annesi babası çıktılar.

Ökkeş'in babası:

"Nerede kaldınız oğul?" dedi. "Çok meraklandık."

Seyit Emmi:

"Ya ben, ya ben," dedi. "Öyle meraklandım ki, bu çocuklar gelmeyecekler diye. Aha giymişim şalvarımı, sizi beklerim."

Ökkeş:

"Anlamadım Seyit Emmi?" deyince, Seyit Emmi:

"Bana bisiklet öğretecektiniz ya," dedi.

Oradakiler:

"İlahi Seyit Emmi," dediler, "çocuklar yorgun, ta neredeki yerden gelmişler, şimdi sana bu yorgunluğun üzerine bir de bisiklete binmesini mi öğretecekler?"

Seyit Emmi:

"İyi amma ben şalvarımı giymiş beklemişim bu kadar?"

Ökkeş, Seyit Emmi'nin yanına yaklaştı:

"Al bisikleti Seyit Emmi," dedi. "Yalnız ne bisikletin bir yanını kır, ne de kendi bir yanını, öğren kendi kendine."

ÖKKEŞ DENİZDE

Seyit Emmi, bisikletin üzerine çocuklar gibi atladı.

Öteki, beriki:

“Yapma yahu, gece zamanı bir yerini kırarsın,” dedilerse de, Seyit Emmi aldırmadı, onlar içeriye girerlerken, o bacaklarını bisikletin üstüne atmaya çalışıyordu.

Ökkeş’le Hasan avluya girdiler. Tulumbada bir güzel ellerini, yüzlerini yıkadılar. O denli çok yorulmuşlardı ki...

Ökkeş, başını yastığa koyar koymaz uyudu.

Düşünde hep dalgaları gördü. Bir ara Ali Rıza’yı boğulmuş olarak gördü. Sonra, bisikletinin lastiğini yamadıkları anı gördü. Öyle bir düş görüyordu ki, bisikletin lastiğini yamarken, bisiklet ateş alıp yanmıştı.

Ökkeş:

“Ah ah Şaban Usta’ya ne derim?” diye bisikletin yanında yöresinde dönüyordu...

İşte o zaman ninesinin ellerini saçında hissetti.

Ninesi:

“Kalk oğul kalk, sabah oldu,” diyordu.

Ökkeş bağırdı:

“Nenee bisiklet yandı.”

“Yok oğul ne yanması bisiklet Seyit Emminde.”

“Hııı, doğru ya...”

“Kalk da gör Seyit Emmi...”

“Ne oldu, kolunu bacağını mı kırdı?”

“Yok oğul yok.”

ÖKKEŞ DENİZDE

“Eyvah, yoksa bisikleti mi kırdı?”

Ninesi güldü:

“Çık hele bir sokağa,” dedi.

Dışarıdan sesler duydu...

“Ya ya ya şa şa şa şa, Seyit Emmi çok yaşaaa!”

Ökkeş dışarıya çıktı. Bir de ne görsün! Seyit Emmi bisikleti vızır vızır sürüyordu. Uyumamış, sabaha dek çalışmış, ama öğrenmişti.

Ökkeş’in yanına geldiğini görünce:

“Hı, baksana,” dedi. “Hani yaşlıydım, hani öğrenemezdim?”

“Yaşsa Seyit Emmi, yaşsa...”

Ökkeş kahvaltısını ederken Seyit Emmi hâlâ dışarıda bisiklete biniyordu. Ökkeş işe giderken uğrayıp bisikleti yerine teslim etmeliydi. Seyit Emmi’nin yanına geldiğinde, yaşlı adam çocuklar gibi neredeyse ağlayacaktı.

“Ökkeş oğul, bir daha ne zaman bisiklet getirirsin?” diye sordu.

Ökkeş:

“Bilmem ki Seyit Emmi,” dedi.

“Bil be oğul, haftaya da getir, olmaz mı?”

“Bilmem Seyit Emmi...”

Hasan, bisikletin üzerindeydi. Ökkeş, Seyit Emmi’den bisikleti aldı. İki de köşe başından dönerken arkalarına baktılar. Seyit Emmi, sanki bir çocuk gibi, elinden alınan bisikletinin ardından acı acı bakıyordu.

KİTABIN ADI: ÖKKEŞ DENİZDE

Adı:

Soyadı:

Nu.:

Okumaya Başlama Tarihi:

Okumanın Bitiş Tarihi:

1. Okkeş ile Hasan bisiklet kiralayıp nereye gidiyor?

.....

2. Seyit Emmi ne yapmak istiyor?

.....

3. Ninesi Ökkeş'i hangi ağaca benzetiyor?

.....

.....

4. Ökkeş Seyit Emmi'yi bisiklete bindirmemek için nasıl kandırıyor?

.....

.....

5. Ökkeş denizi neye benzetiyor?

.....

6. Ali Rıza Ökkeş ile Hasan'a yiyecek olarak ne getiriyor?

.....

.....

7. Ökkeş ile Hasan'ın deniz kıyısında tanıştıkları çocuğun adı nedir?

.....
.....

8. Ali Rıza'yı denizde boğulmaktan kimler kurtarıyor?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Annesi, Ali Rıza'yı kurtardıkları için Ökkeş ile Hasan'a nasıl teşekkür ediyor?

.....
.....
.....
.....

10. Ökkeş ile Hasan denizden eve dönerken neden geç kalıyor?

.....
.....
.....

